

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

PŘESTUPKY NA ÚSEKU POŽÁRNÍ OCHRANY

Autor práce: Miroslava Tůmová

Studijní obor: Bezpečnostně právní studia ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Ondřej Šoka

Katedra: Právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna ke studijním účelům.

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr.Ondřeji Šokovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

OBSAH

ÚVOD.....	6
1 PŘEHLED POVINNOSTÍ STÁTNÍCH ORGÁNŮ, PRÁVNICKÝCH A FYZICKÝCH OSOB NA ÚSEKU POŽÁRNÍ OCHRANY.....	8
1.1 Povinnosti ministerstev a jiných státních orgánů.....	8
1.2 Povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob	8
1.2.1 Základní povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob	8
1.2.2 Zákaz vypalování porostů pro právnické osoby a podnikající fyzické osoby .	9
1.2.3 Další povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob	10
1.2.4 Podmínky požární bezpečnosti provozovaných činností	10
1.3 Povinnosti fyzických osob	11
1.3.1 Základní povinnosti fyzických osob	11
1.3.2 Zákaz fyzickým osobám	13
1.3.3 Nutné minimum	14
1.3.4 Kontrola a sankce.....	14
2 STÁTNÍ POŽÁRNÍ DOZOR	15
2.1 Výkon státního požárního dozoru	16
2.1.1 Způsoby státního požárního dozoru	16
2.1.2 Zápis o státním požárním dozoru	17
2.1.3 Správní úřady na úseku požární ochrany	17
3 PŘESTUPKY NA ÚSEKU POŽÁRNÍ OCHRANY	19
3.1 Přestupek z nedbalosti.....	19
3.2 Úmyslný přestupek.....	20
3.3 Přestupkové jednání jednotlivce	20
3.3.1 Přestupkové jednání nedbalostní s vysokou nebezpečností.....	20
3.3.2 Přestupkové jednání, které komplikuje zásah jednotek požární ochrany	26
3.3.3 Jednání nemající přímý vliv na vznik požáru, ani nekomplikující nebo neznemožňující zásah jednotek požární ochrany	31
4 POSTIHY PRÁVNICKÝCH OSOB A PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB	33
5 STATISTIKA PŘESTUPKŮ V ÚSEKU POŽÁRNÍ OCHRANY V ČESKÉ REPUBLICE A OKRESE ČESKÉ BUDĚJOVICE	36
5.1 Přestupky v roce 2007.....	36
5.2 Přestupky v roce 2008.....	36

6 PŘESTUPKOVÉ ŘÍZENÍ	39
6.1 Zásady přestupkového řízení.....	40
6.2 Náhrada škody v souvislosti se spácháním přestupku	41
6.3 Podklady pro zahájení řízení o přestupku	41
6.4 Sankce za přestupek na úseku požární ochrany	41
6.5 Způsoby projednání přestupku na úseku požární ochrany.....	42
6.5.1 Blokové řízení	42
6.5.2 Příkazní řízení	43
6.5.3 Správní řízení	43
6.6 Příslušnost k řízení o přestupcích.....	45
6.7 Průběh řízení	46
6.7.1 Oznámení o zahájení řízení.....	46
6.7.2 Předvolání svědka k podání svědecké výpovědi ve věci přestupku.....	46
6.7.3 Protokol o projednání přestupku	47
6.7.4 Účastníci řízení.....	47
6.7.5 Rozhodnutí o přestupku	48
6.7.6 Náhrada nákladů řízení	48
6.8 Příklad řešení přestupku na úseku požární ochrany	49
ZÁVĚR	52
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	54
SEZNAM ZKRATEK	56
ABSTRAKT	57
ABSTRACT.....	58

ÚVOD

Požáry způsobují ztráty na životech, poškození zdraví i závažné škody na majetku. Proto je povinností právnických, podnikajících fyzických osob a fyzických osob požárům předcházet a v případě vzniku přispět k jejich zdolávání. Každý je povinen počínat si tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku požáru a neohrozil tím život nebo zdraví osob, zvířat nebo nezpůsobil škody na majetku. Při zdolávání požárů, živelních pohrom a jiných mimořádných událostí je každý povinen poskytovat přiměřenou osobní pomoc a potřebnou věcnou pomoc, nevystaví-li tím vážnému nebezpečí nebo ohrožení sebe nebo osoby blízké nebo nebrání-li mu v tom důležitá okolnost. V naší bakalářské práci se budeme zabývat přestupkovým řízením na úseku požární ochrany. Přestupkové řízení jako celek upravuje zákon č. 200/1990 Sb. o přestupcích ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o přestupcích") ve své třetí části. Přestupkové řízení je zvláštním druhem správního řízení. Zákon č. 500/2004 Sb. o správním řízení ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) je využíván subsidiárně - upraveno v § 51 přestupkového zákona. Je pravdou, že přestupkový zákon neupravuje všechny skutkové podstaty přestupků a sankcí. Některé jsou upraveny zvláštními zákony - např. v zákoně 183/2006 Sb., o územním plánování, nebo v zákoně č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o požární ochraně“). V těchto případech platí zásada "lex specialis derogat legi generali" (dává se přednost speciální zákonné úpravě před obecnou, pokud není v zákoně stanoveno jinak). Přestupky v České republice, na rozdíl od úpravy v některých jiných zemích, neprojednávají soudy, ale většinou obecní úřady, které k tomu mají zřízeny buď samostatné přestupkové odbory, nebo zvláštní komise k projednávání přestupků. K projednávání některých přestupků jsou příslušné i jiné úřady, např. přestupky na úseku požární ochrany projednává Hasičský záchranný sbor. Na tomto místě bude dobré projít se alespoň v nejnútnejší míře historií, která nastíní vývoj hasičstva na území Čech v průběhu 18. až 21. století. První placený hasičský sbor byl na českém území založen už v roce 1853 v Praze. Hlavní odpovědnost za hašení požárů ale ležela od 2. poloviny 19. století až do konce druhé světové války na dobrovolných hasičských sborech měst a obcí. Za první Československé republiky existovaly veřejné (komunální) požární jednotky z povolání jen v některých větších městech. V ostatních městech a obcích využívali starostové předpisy prakticky převzaté z Rakouska-Uherska. Ty umožňovaly přenášet zodpovědnost starostů za hašení požárů na dobrovolné hasičské

sbory. Zajímavý vývoj je zaznamenán v historických dokumentech města Českých Budějovic. V roce 1834 vznikl v České ulici velký požár, jemuž padlo za obět' 12 měšťanských domů. V roce 1838 vydal magistrát tehdejšího královského, svobodného, krajského a horního města České Budějovice hasičský řád, kterým ustanovil 4 ponocné, 3 hlídače na Černé věži a požární komisaře pro jednotlivé městské čtvrti a předměstí. Nebyli to sice ještě profesionální hasiči v pravém slova smyslu, ale jejich pracovní náplní byla strážní a preventivní činnost na úseku požární ochrany. V roce 1866 byl vydán nový hasičský řád a na jeho základě byl zřízen profesionální hasičský sbor, který čítal 30 hasičů. Až v roce 1874 vznikl na území města České Budějovice první sbor dobrovolných hasičů. Po roce 1945 byla požární ochrana zařazena do oboru působnosti ministerstva vnitra (jemuž také příslušel nejvyšší dohled a řízení), plnění úkolů na úseku požární ochrany pak zajišťovaly národní výbory (místní, okresní a krajské), jejichž výkonným orgánem pro tuto oblast bylo hasičstvo, které bylo dobrovolné, z povolání nebo závodní. K zásadní reorganizaci požární ochrany dochází zejména v souvislosti s přijetím zákona o státním požárním dozoru a požární ochraně v roce 1953. Na jeho základě se výkonnými jednotkami požární ochrany staly veřejné a závodní jednotky a požární ochrana byla budována na principech vojensky organizované složky. Odpovědnost za požární bezpečnost měly podle své příslušnosti národní výbory, orgány státního požárního dozoru a ministr vnitra. Dne 17.12.1985 byl Českou národní radou schválen zákon o požární ochraně, který upravil podmínky požární ochrany na kvalitativně vyšším stupni, odpovídající tehdejšími podmínkám centralizovaného způsobu řízení národního hospodářství. Zrušil předchozí právní úpravu, sjednotil a zavedl nové instituty. Zákon mj. stanovil povinnosti státních orgánů, organizací a občanů na úseku požární ochrany, detailně zpracoval školení a odbornou přípravu v požární ochraně. Podrobně upravil výkon státního požárního dozoru, postih organizací a občanů za porušení povinností na úseku požární ochrany (správní delikty a přestupky), upravil nároky na náhradu škod občanů v souvislosti s poskytnutím pomoci při zdolávání požárů a při činnostech v dobrovolných sborech. Nejdůležitějším pro oblast profesních hasičů bylo však zřízení Sboru požární ochrany. Zákon stanovil organizaci, úkoly, práva a povinnosti příslušníků požární ochrany – jednotně pro celou republiku.

1 PŘEHLED POVINNOSTÍ STÁTNÍCH ORGÁNŮ, PRÁVNICKÝCH A FYZICKÝCH OSOB NA ÚSEKU POŽÁRNÍ OCHRANY

Zákonem o požární ochraně jsou upraveny také povinnosti státních orgánů, právnických a podnikajících fyzických osob obecně. Tyto povinnosti jsou dále rozvedeny podrobně ve vyhlášce Ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb. o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (dále jen „vyhláška o požární prevenci“). Ministerstva a jiné státní orgány a právnické osoby, jakož i fyzické osoby vykonávající podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů (dále jen „podnikající fyzické osoby“) zabezpečují plnění povinností vyplývajících pro ně ze zákona o požární ochraně, předpisů vydaných na jeho základě nebo z jiných předpisů upravujících povinnosti na úseku požární ochrany jako nedílnou součást své řídicí, hospodářské nebo jiné základní činnosti a neodkladně odstraňují zjištěné nedostatky.¹

1.1 Povinnosti ministerstev a jiných státních orgánů

Ministerstva a jiné státní orgány v rozsahu své působnosti spolupracují s Ministerstvem vnitra při zpracovávání koncepce rozvoje požární ochrany a ve vztahu k právnickým osobám, které řídí, plní další úkoly na úseku požární ochrany stanovené na základě zákona o požární ochraně. Ministerstva a jiné státní orgány plní obdobně povinnosti uložené jinak tímto zákonem právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám.²

1.2 Povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob

1.2.1 Základní povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob

Právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny:

- a) obstarávat a zabezpečovat v potřebném množství a druzích požární techniku, věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení se zřetelem na

---

¹ § 2 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

² § 3 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

požární nebezpečí provozované činnosti a udržovat je v provozuschopném stavu. U vyhrazené požární techniky, věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení, kromě výrobků stanovených podle zvláštních právních předpisů, lze instalovat a používat pouze schválené druhy

- b) vytvářet podmínky pro hašení požárů a pro záchranné práce, zejména udržovat volné příjezdové komunikace a nástupní plochy pro požární techniku, únikové cesty a volný přístup k nouzovým východům, k rozvodným zařízením elektrické energie, k uzávěrům vody, plynu, topení a produktvodům, přístup k věcným prostředkům požární ochrany a k ručnímu ovládnutí požárně bezpečnostních zařízení
- c) dodržovat technické podmínky a návody vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností
- d) označovat pracoviště a ostatní místa příslušnými bezpečnostními značkami, příkazy, zákazy a pokyny ve vztahu k požární ochraně, a to včetně míst, na kterých se nachází věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení
- e) pravidelně kontrolovat prostřednictvím odborně způsobilé osoby, technika požární ochrany, nebo preventisty požární ochrany dodržování předpisů o požární ochraně a neprodleně odstraňovat zjištěné závady
- f) umožnit orgánu státního požárního dozoru provedení kontroly plnění povinností na úseku požární ochrany, poskytovat mu požadované doklady, dokumentaci a informace vztahující se k zabezpečování požární ochrany v souladu s tímto zákonem a ve stanovených lhůtách splnit jím uložená opatření
- g) poskytovat bezúplatně orgánu státního požárního dozoru výrobky nebo vzorky nezbytné k provedení požárně technické expertizy ke zjištění příčiny vzniku požáru
- h) bezodkladně oznamovat územně příslušnému operačnímu středisku hasičského záchranného boru kraje každý požár vzniklý při činnostech, které provozují, nebo v prostorách, které vlastní nebo užívají³

1.2.2 Zákaz vypalování porostů pro právnické osoby a podnikající fyzické osoby

Při spalování hořlavých látek na volném prostranství jsou povinny, se zřetelem na rozsah této činnosti, stanovit opatření proti vzniku a šíření požáru. Spalování hořlavých látek na volném prostranství včetně navrhovaných opatření jsou povinny předem oznámit územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje, který může

---

³ § 5 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

stanovit další podmínky pro tuto činnost, popřípadě může takovou činnost zakázat. Ustanovení zvláštních právních předpisů nejsou tímto dotčena.⁴

1.2.3 Další povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob

Právnické osoby a podnikající fyzické osoby provozující činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím a s vysokým požárním nebezpečím jsou dále povinny:

- a) stanovit organizaci zabezpečení požární ochrany s ohledem na požární nebezpečí provozované činnosti
- b) prokazatelným způsobem stanovit a dodržovat podmínky požární bezpečnosti provozovaných činností, případně technologických postupů a zařízení, nejsou-li podmínky provozování činností a zabezpečování údržby a oprav zařízení stanoveny zvláštním právním předpisem
- c) zajišťovat údržbu, kontroly a opravy technických a technologických zařízení způsobem a ve lhůtách stanovených podmínkami požární bezpečnosti nebo výrobcem zařízení
- d) stanovit z hlediska požární bezpečnosti požadavky na odbornou kvalifikaci osob pověřených obsluhou, kontrolou, údržbou a opravami technických a technologických zařízení, pokud to není stanoveno zvláštními právními předpisy, a zabezpečit provádění prací, které by mohly vést ke vzniku požáru, pouze osobami s příslušnou kvalifikací
- e) mít k dispozici požárně technické charakteristiky vyráběných, používaných, zpracovávaných nebo skladovaných látek a materiálů potřebné ke stanovení preventivních opatření k ochraně života a zdraví osob a majetku

1.2.4 Podmínky požární bezpečnosti provozovaných činností

Podmínky požární bezpečnosti provozovaných činností podle § 6 odstavce 1 písm. b) zákona o požární ochraně musí odpovídat stavu vědeckých a technických poznatků známých v době jejich stanovení.⁵ V zákoně o požární ochraně v části první, která upravuje povinnosti ministerstev a jiných státních orgánů, právnických a fyzických osob na úseku požární ochrany je § 6 nejzávažnějším ustanovením. Je

---

⁴ § 5 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

⁵ § 6 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

zřejmé, že řada právnických osob vykonává svoji činnost v jednoduchých podmínkách, jejichž požární nebezpečí je nízké nebo vůbec žádné (akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným působící v oblasti administrativní, různá poradenství apod.) a naopak, řada podnikajících fyzických osob provozuje činnosti požárně značně nebezpečné (podnikatelské aktivity v oblasti autoopravárenství, lepení podlahových krytin, pokládání střešních krytin pomocí svařování apod.). Za základní kritérium pro stanovení rozsáhlejších a náročnějších povinností volí zákon provozování činností se zvýšeným požárním nebezpečím, nebo vlastnictvím objektů se zvýšeným požárním nebezpečím. Obsah posouzení požárního nebezpečí je v zákoně uveden velmi obecně jako zhodnocení možnosti vzniku požárů, zhodnocení evakuace, osob, zvířat a majetku a stanovení způsobu účinné likvidace požárů. Tato jednoduchost je pouze zdánlivá. Každý z uvedených bodů v sobě zahrnuje odborně vysoce náročné úkony.⁶

1.3 Povinnosti fyzických osob

1.3.1 Základní povinnosti fyzických osob

Počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požáru při:

a) používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů a komínů tím, že:

- v jejich blízkosti nebudou uloženy snadno hořlavé látky včetně paliv
- nebudou ponechána bez dozoru roztopená kamna, zapnuté elektrické nebo plynové spotřebiče, pokud je v návodu od výrobce dozor požadován popel bude ukládán na bezpečné místo
- budou dodržovány bezpečné vzdálenosti od stavebních konstrukcí, podlahové krytiny a zařizovacích předmětů určené výrobcem
- minimální vzdálenost, nelze-li ji dokladovat návodem od výrobce, u spotřebičů na tuhá paliva bude 800 mm ve směru hlavního sálání a 200 mm v ostatních směrech, u spotřebičů na kapalné a plynné palivo a elektřinu bude 500 mm ve směru hlavního sálání a 100 mm v ostatních směrech

---

⁶ ŠUBRT, V., SZASZO, Z., ČERNÝ, J. *Komentovaný zákon o požární ochraně a předpisy související*. Praha, 1995, s. 13 - 14

b) skladování a používání hořlavých nebo požárně nebezpečných látek tím, že:

- budou k jejich skladování používány přenosné obaly k tomuto účelu určené a úniky hořlavých kapalin odstraňovány bezpečným způsobem
- při používání spotřebiče na propan-butan budou umístěny provozní kovové tlakové nádoby na lehký přístupném, dostatečně větraném místě, kde se nenachází zdroj otevřeného ohně; zásobní tlakové nádoby budou chráněny před povětrnostními a jinými vlivy a nebudou ukládány v prostorách pod úrovní okolního terénu, světlících, na půdách, v garážích, kotelnách, v místnostech určených ke spaní a v jiných společných prostorách, koupelnách a únikových cestách
- tuhá paliva budou skladována odděleně od jiných paliv
- bude dbána zvýšená opatrnost při skladování látek majících sklon k samovznícení nebo skladování hořlavých nebo jiných látek, které mohou způsobit požár nebo jej dále rozšiřovat

c) při manipulaci s otevřeným ohněm či jiným zdrojem zapálení tím, že:

- bude dbáno zvýšené opatrnosti v topném období a v době sucha
- při spalování odpadu budou zřizována ohniště jen v bezpečné vzdálenosti od budov a hořlavých materiálů, spalovat pod dozorem dospělé osoby, po skončení spalování oheň uhasit a popel uložit na bezpečné místo
- v lese nebude kouřit, odhazovat hořící a doutnající předměty
- v lese a do 50 m od jeho okraje nebude rozdělovat nebo udržovat otevřené ohně⁷

Dále je fyzická osoba ze zákona povinna zajistit přístup k rozvodným zařízením elektrické energie a k uzávěrům plynu, vody a topení. Plnit příkazy a dodržovat zákazy týkající se požární ochrany na označených místech. Obstarat požárně bezpečnostní zařízení a věcné prostředky požární ochrany v rozsahu stanoveném zákonem. Zajistit přístup k požárně bezpečnostním zařízením a věcným prostředkům požární ochrany za účelem jejich včasného použití a dále udržovat tato zařízení a věcné prostředky v provozuschopném stavu. Uvedené povinnosti se vztahují na osoby, které mají uvedená zařízení a věcné prostředky ve vlastnictví či užívání. Další povinnosti jsou

---

⁷ http://www.obec-luzna.cz/download/Pozarni_rad_obce.doc

vytvářet v prostorách ve svém vlastnictví nebo užívání podmínky pro rychlé zdolání požáru a pro záchranné práce. Umožnit orgánu státního požárního dozoru provedení potřebných úkonů při zjišťování příčiny vzniku požáru a v odůvodněných případech mu bezúplatně poskytnout výrobky nebo vzorky k provedení požárně technické expertizy ke zjištění příčiny vzniku požáru. Oznamovat bez odkladu územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru každý požár vzniklý při činnostech, které vykonává, nebo v prostorách, které vlastní nebo užívá. Dodržovat podmínky nebo návody vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností. Ten, kdo je povinen vykonávat dohled nad osobami, které nemohou posoudit následky svého jednání, je povinen, aby tyto osoby svým jednáním nezpůsobily požár. Fyzická osoba je povinna umožnit výkon státního požárního dozoru podle § 35 a ve stanovené lhůtě splnit opatření uložená orgánem státního požárního dozoru.⁸

1.3.2 Zákaz fyzickým osobám

Fyzická osoba nesmí:

- a) vědomě bezdůvodně přivolat jednotku požární ochrany nebo zneužít linku tísňového volání
- b) provádět práce, které mohou vést ke vzniku požáru, pokud nemá odbornou způsobilost požadovanou pro výkon takových prací zvláštními právními předpisy
- c) poškozovat, zneužívat nebo jiným způsobem znemožňovat použití hasicích přístrojů nebo jiných věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení
- d) omezit nebo znemožnit použití označených nástupních ploch pro požární techniku
- e) používat barevné označení vozidel, lodí a letadel jednotek požární ochrany
- f) provádět vypalování porostů

---

⁸ ustanovení § 17 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

1.3.3 Nutné minimum

Minimálně by měl provozovatel činnosti instalovat na pracovišti základní hasicí zařízení a požární techniku a kontrolovat jejich stav. Vyhláška pak stanoví přesné typy hasících přístrojů, které se mají instalovat na každých 200 m² plochy.

1.3.4 Kontrola a sankce

Kontrolovat činnost právnických a podnikajících fyzických osob jsou oprávněni příslušníci hasičských záchranných sborů krajů v rámci výkonu státního požárního dozoru. Nedodržení zákonem stanovených povinností může být důvodem pro uložení pokuty. Při stanovení její výše se přihlíží zejména k závažnosti a době trvání protiprávního jednání a k rozsahu způsobené škody. Za plnění povinností na úseku požární ochrany odpovídá statutární orgán a u podnikajících fyzických osob tyto osoby, nebo jejich odpovědní zástupci. Statutární orgán je ten, kdo je zapsán u obchodního soudu a tuto informaci lze získat ve výpisu z obchodního rejstříku, což je veřejná listina, která je dostupná všem občanům ČR na požádání a za poplatek přímo u obchodního soudu, nebo na internetu. Za podnikající fyzickou osobu je považován ten, kdo vlastní živnostenský list vydaný podle živnostenského zákona, jeho zástupcem je ten, kdo byl písemně pověřen podnikající fyzickou osobou k zastupování. Právnické osoby a podnikající fyzické osoby plní povinnosti na úseku požární ochrany ve všech prostorách, které užívají k provozování činnosti. Je tedy lhotejné, jestli právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba je majitelem objektu, nebo objekt, případně část objektu pronajala. Povinnosti na úseku požární ochrany plní vždy ta právnická nebo podnikající fyzická osoba, která jakoukoli činnost provozuje. Provozuje-li činnost v prostorách více právnických a podnikajících fyzických osob, plní povinnosti na úseku požární ochrany na místech, která užívají společně vlastníci těchto prostor, není-li smlouvou mezi nimi sjednáno jinak. Součástí smlouvy musí být i určení osoby odpovědné za plnění povinností na úseku požární ochrany.⁹

---

⁹ MARTINEK, J. *Studijní texty k okruhu otázek ke zkoušce k výkonu funkce technika požární ochrany a ke zkoušce odborné způsobilosti v oboru požární ochrany*, Rožnov pod Radhoštěm, 2001, s. 8

2 STÁTNÍ POŽÁRNÍ DOZOR

Výkon státního požárního dozoru se legislativně řídí zákonem o požární ochraně § 31 a vyhláškou o požární prevenci v §§ 45, 46, 47, 48, 49, 50 a 51. Hlavním nástrojem státní správy v oblasti požární prevence je výkon státního požárního dozoru. Principy státního požárního dozoru jsou zakotveny v právních předpisech, na základě kterých jsou uplatňovány zásady jednotného postupu při předcházení, omezování a snižování požárního rizika. Výkon státní správy na úseku požární ochrany představuje především státní požární dozor, který zahrnuje základní činnosti ovlivňující uvedenou oblast. Základní součástí výkonu státního požárního dozoru je především kontrola dodržování povinností ústředních orgánů státní správy, právnických osob a podnikajících fyzických osob stanovených předpisy o požární ochraně a posuzování dokumentace staveb a technologií z hlediska jejich požární bezpečnosti. První úkol je plněn prováděním požárních kontrol u uvedených subjektů, druhý úkol spočívá v posuzování dokumentace staveb a v účasti na řízeních v souvislosti s výstavbou objektů. Součástí státního požárního dozoru je i posuzování výrobků a funkčnosti systémů, které nejsou výrobky. Zatímco se v prvním případě posuzuje, zda by výsledek nějaké činnosti mohl vytvořit situaci ohrožující, z hlediska požární nebezpečí, život a zdraví osob nebo majetek, ve druhém případě se jedná o posuzování funkčních vlastností uvedených zařízení, zejména zda jsou v případě nutnosti schopna bezchybně reagovat. Zjišťování příčin vzniku požárů včetně úkonů nutných k vyšetření všech potřebných podkladů je rovněž součástí státního požárního dozoru. Další velmi důležitou částí výkonu státního požárního dozoru je kontrola připravenosti a akceschopnosti jednotek požární ochrany a materiálně technického vybavení požární ochrany. Výkon státního požárního dozoru se završuje zejména u kontrolních akcí uložením opatření k odstranění nedostatků, které kontrolní orgán zjistil, a následnou kontrolou zda a jak jsou plněna. O kontrole dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně a kontrole akceschopnosti a připravenosti jednotek požární ochrany se vyhotoví zápis, který obsahuje též opatření a lhůty k odstranění závad. Zápis se projednává se statutárním zástupcem právnické osoby, s podnikající fyzickou osobou nebo jejím odpovědným zástupcem, u ústředních orgánů státní správy s pověřeným pracovníkem. Toto projednání dává uvedeným subjektům možnost uplatnit případné

námítky proti způsobu a výsledku provedené kontroly. Tyto subjekty jsou povinny podat též písemnou zprávu o odstranění závad ve lhůtě stanovené kontrolními orgány.¹⁰

2.1 Výkon státního požárního dozoru

2.1.1 Způsoby státního požárního dozoru

Státní požární dozor se vykonává:

- a) kontrolou dodržování povinností, stanovených předpisy o požární ochraně
- b) posuzováním územně plánovací dokumentace, podkladů pro vydávání územního rozhodnutí, projektové dokumentace stavby ke stavebnímu řízení, dokumentace k povolení změny stavby před jejím dokončením a posuzováním, dokumentace k řízení o změně v užívání stavby, k nařízení nezbytných úprav, k nařízení zabezpečovacích prací, k řízení o zjednání nápravy a k povolení výjimky v rozsahu požárně bezpečnostního řešení podle zvláštních předpisů
- c) ověřováním, zda byly dodrženy podmínky požární bezpečnosti staveb, vyplývající z posouzených podkladů podle předchozího odstavce, včetně podmínek, vyplývajících z vydaných stanovisek
- d) posuzováním výrobků, které nejsou výrobky stanovenými podle zvláštních předpisů, z hlediska jejich požární bezpečnosti a posuzováním funkčnosti systémů vyhrazených požárně bezpečnostních zařízení
- e) schvalováním posouzení požárního nebezpečí činností s vysokým požárním nebezpečím
- f) zjišťováním příčin vzniku požárů
- g) kontrolou připravenosti a akceschopnosti jednotek požární ochrany
- h) ukládáním opatření k odstranění zjištěných nedostatků a kontrolou plnění těchto opatření

---

¹⁰ ŠUBRT, V., SZASZO, Z., ČERNÝ, J. *Komentovaný zákon o požární ochraně a předpisy související*. Praha, 1995, s. 42 - 43

2.1.2 Zázpis o státním požárním dozoru

O provedené kontrole podle odstavce 1 písm. a) a g) vyhotoví orgán vykonávající státní požární dozor zázpis, ve kterém uvede výsledky kontroly. Do zázpisu se uvedou i opatření a lhůty k odstranění zjištěných závad. Výsledky kontroly a uložená opatření musí být projednány s pověřeným pracovníkem ministerstva a jiného státního orgánu, se statutárním orgánem právnické osoby nebo s podnikající fyzickou osobou nebo jejím odpovědným zástupcem, kteří jsou povinni podat písemnou zprávu o odstranění závad ve stanovené lhůtě. Výsledkem posuzování podkladů, dokumentace a ověřování splnění stanovených požadavků podle odstavce 1 písm. b) a c) je stanovisko, které je podkladem k dalšímu řízení podle zvláštních právních předpisů.¹¹ Hasičský záchranný sbor kraje vykonává státní požární dozor podle § 31 odst. 1 písm. u právnických osob, podnikajících fyzických osob a u ministerstev a jiných státních orgánů kontrolou dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně a u fyzických osob podle § 17 základní povinnosti fyzických osob.

2.1.3 Správní úřady na úseku požární ochrany

Úkoly státní správy na úseku požární ochrany, stanovené na základě zákona o požární ochraně, plní v přenesené působnosti také orgány krajů a orgány obcí, jejichž role v systému požární prevence je nezastupitelná.¹² Státní požární dozor se zaměřuje na kontrolu plnění povinností právnických a podnikajících fyzických osob (dále jen podnikatelé) v oblasti požární ochrany. Ne vždy jsou si podnikatelé vědomi všech svých povinností. Pokud je při požární kontrole zjištěno neplnění některých povinností nebo nedostatky v jejich realizaci mohou být opatření k nápravě a stanovena lhůta, v níž je podnikatel povinen nedostatky odstranit. Při kontrolní dohlídce se ověřuje, zda a jak jsou nedostatky odstraněny. Pokud jsou při kontrolní dohlídce zjištěna nesplněná opatření zpravidla následuje finanční sankce. Výjimečně je uložena finanční sankce i při prvním zjištění porušení zákonných povinností, pokud jde o nedostatek zásadní např. znemožnění úniku z objektu pro shromažďování většího počtu osob tím, že únikové cesty jsou zastavěny zbožím, únikové východy jsou zajištěny řetězem a visacím zámekem apod. Výše pokuty se stanoví nejen podle závažnosti zjištěného porušení zákonné povinnosti, ale posuzuje se i rozsah činnosti

¹¹ § 31 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

¹² HOŠEK, Z. *Význam a úloha požární prevence*. Časopis 112, 2002, č. 3, s. 4 - 5

kontrolovaného právního subjektu.¹³ Hasičský záchranný sbor kraje při výkonu státního požárního dozoru může uložit pokutu až do 250 000,-- Kč právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě provozující činnost bez zvýšeného požárního nebezpečí nebo až do 500 000,-- Kč právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě provozující činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím, jestliže poruší povinnosti vyplývající z předpisů o požární ochraně tím, že nezabezpečí v potřebném množství a druzích požární techniku, věcně prostředky požární ochrany nebo požárně bezpečnostní zařízení nebo tyto neudrží v provozuschopném stavu anebo u vyhrazené požární techniky, věcných prostředků požární ochrany nebo požárně bezpečnostních zařízení používá neschválené druhy (§ 76 zákona o požární ochraně).¹⁴ Na úseku požární ochrany existují dva správní úřady:

- a) ministerstvo vnitra, které vykonává státní požární dozor podle ustanovení § 32 zákona o požární ochraně a je dotčeným orgánem státní správy na úseku požární ochrany, jeho úkoly plní na tomto úseku generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
- b) Hasičský záchranný sbor kraje, který vykonává státní požární dozor podle ustanovení § 35 zákona o požární ochraně a je dotčeným orgánem státní správy na úseku požární ochrany

---

¹³ <http://www.hzsmsk.cz/?ID=201>

¹⁴ <http://www.hasici.oupetrovice.cz/prevence>

3 PŘESTUPKY NA ÚSEKU POŽÁRNÍ OCHRANY

Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v zákoně o přestupcích nebo jiném zákoně (např. v zákoně o požární ochraně, §2, odst. 1 přestupkového zákona), nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin. Přestupkem může být pouze nedovolený protiprávní čin - pokud chybí znak protiprávnosti, nejedná se o přestupek. Přestupkem není jednání, jímž někdo odvrací přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný zákonem nebo nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak. Jednáním se rozumí i opomenutí takového konání, k němuž byl pachatel podle okolností a svých osobních poměrů povinen. Přestupku se může dopustit jen fyzická osoba (občan), i když třeba za porušení pracovních povinností - zákon o přestupcích to definuje takto: za porušení povinnosti uložené právnické osobě (popř. podnikající fyzické osobě) odpovídá podle tohoto zákona ten, kdo za tuto osobu jednal nebo měl jednat, a jde-li o jednání na příkaz, ten kdo dal k jednání příkaz. K odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.

3.1 Přestupek z nedbalosti

Skutkové podstaty přestupků na úseku požární ochrany jsou definovány v § 78 zákona o požární ochraně. Z pohledu tohoto paragrafu zákona o požární ochraně se přestupku dopustí ten, kdo poruší příkazy, zákazy nebo zásady bezpečného provozu, případně další zákonem jednoznačně stanovené povinnosti na úseku požární ochrany. Takto jednoznačně stanovené a vyjmenované charakteristiky přestupků nevznikly náhodně. Tímto způsobem jsou pouze pojmenována některá porušení důležitých povinností na úseku požární ochrany. Zákon povinnosti už v úvodní preambuli ukládá každému. Tím je řečeno, že neexistují výjimky. Omezení nevznikla náhodně, ale na základě rozborů příčin vzniku požárů, zkušeností získaných při likvidaci mimořádných událostí, které ohrožovaly životy, zdraví nebo majetek občanů, ale také hodnocení důsledků lidské činnosti. Přestupek je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel:

- a) věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí nebo
- b) nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl

3.2 Úmyslný přestupek

Přestupek je spáchán úmyslně, jestliže pachatel:

- a) chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem nebo
- b) věděl, že svým jednáním může ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, byl s tím srozuměn

3.3 Přestupkové jednání jednotlivce

Přestupkové jednání jednotlivce lze rozlišit podle možných následků do několika kategorií.

3.3.1 Přestupkové jednání nedbalostní s vysokou nebezpečností

Zde se zpravidla jedná o přestupkové jednání osob, které může vést ke vzniku požáru, nebo mimořádné události s přímým ohrožením života, zdraví nebo majetku osob. Následky jsou ale minimální a je proto možné posoudit jednání jako přestupek. Dále uvádíme úplné znění zákona s doplňujícími informacemi.

- a) podle ustanovení §78 odst.1, písm.a: přestupku na úseku požární ochrany se dopustí ten, kdo poruší příkazy nebo zákazy týkající se požární ochrany na vyznačených místech

Toto omezení je dostatečně široké a volné, že jím lze postihnout nejenom zákaz kouření a používání otevřeného ohně, jak je v praxi běžné, ale i projevy další nekázně. Požadavkem ovšem je, aby to co nesmí být porušeno bylo jednoznačně stanoveno např. umístěním zákazových tabulek. A v tom také tkví obtížnost kvalifikovat přestupkové jednání podle tohoto ustanovení. Přestupci se vymlouvají, že zákaz neviděli, s omezeními nebyli seznámeni, vešli do

prostoru, pro který platí omezení vchodem, kde chybí tabulka se zákazem, nebo příkazem a podobně. K tomu, aby došlo k omezení počtu přestupků podle tohoto ustanovení lze dospět třemi způsoby. Prvním z nich je organizace činnosti. V prostorách kam má přístup neomezený počet osob by neměla probíhat činnost do takové míry požárně nebezpečná, že musí být omezována zákazy, nebo příkazy týkajícími se požární ochrany. Druhou možností je regulace vstupu osob do míst, kde je nutno tyto příkazy nebo zákazy uplatnit a jejich prokazatelné seznámení s těmito omezeními. Třetí možností je v případech, kdy není možno uplatnit některé z dříve jmenovaných krajních řešení využít preventivních požárních hlídek nebo pořadatelské služby vybavené potřebnými pravomocemi. Problematické je dodržování tohoto ustanovení např. při akcích, kterých se účastní větší počet osob. Používání otevřeného ohně a pyrotechniky při sportovních nebo společenských akcích kromě případů, kdy jsou otevřený oheň nebo pyrotechnika používány jako rekvizity by zásadně nemělo být kvalifikováno jako přestupek na úseku požární ochrany, ale podstatně tvrdší sankcí.

b) podle ustanovení §78 odst.1, písm. r: způsobí svým jednáním požár, nejde-li o trestný čin

Je kvalifikace přestupku, která je zcela na místě a má plné opodstatnění. Každoročně je evidována ve statistikách o požárech celá řada případů, kdy přestupci vlastní neopatrností způsobili požár, kterým byl poškozen jejich vlastní majetek, aniž došlo k ohrožení zdraví, života a majetku jiných osob. Výchovního účinku je zpravidla dosaženo již tím, že k požáru došlo a uložená sankce dává přestupci jednoznačně najevo, že jeho nedbalost nezůstala bez povšimnutí komunity, ve které žije.

c) podle ustanovení §78 odst.1, písm. s: vypaluje porosty

Je kvalifikace přestupku, která je nepřesná a v současné době neřeší nejpodstatnější dopad vypalování porostů - poškození životního prostředí. Jsou pouze dvě možnosti jak dospět k nápravě. První možnost je vypustit toto ustanovení zákona z přestupků na úseku požární ochrany úplně a uložení sankce ošetřit v jiném zákonném předpise např. v zákoně o ochraně přírody s možností trestní sankce odpovídající škodám na životním prostředí způsobeným spácháním přestupku. Druhou možností je přesně stanovit pojem vypalování

porostů, což je z hlediska dodržení účelu zákona o požární ochraně problematické a složité. Je obtížné stanovit míru škod na přírodním prostředí, které chrání veřejný zájem z hlediska poškození rostlinných a živočišných společenstev, což je zájem ochrany přírody. Škody na majetku přestupce, které způsobil porušením zákazu jsou sice zjistitelné jednoduše, ale nejsou důvodem k uložení sankce.

d) podle ustanovení §78 odst.1, písm. l: nedodrží zásady požární bezpečnosti při používání otevřeného ohně nebo jiného zdroje zapálení

Je kvalifikace přestupku z hlediska skutkové podstaty a jednoznačnosti značně problematická. Zásady požární bezpečnosti při používání otevřeného ohně nebo jiného zdroje zapálení nejsou v žádné z dalších částí zákona stanoveny. Lze použít jednoznačné znění § 1 odst.2 zákona o požární ochraně, kde je stanovena každému povinnost počínat si tak, aby nezavdal příčinu vzniku požáru. Toto ustanovení je tak široké, že pro kvalifikaci přestupku na úseku požární ochrany podle tohoto ustanovení nevyhovuje. Existuje sice prováděcí předpis v § 17 odst. 5 zákona o požární ochraně, ale žádný z prováděcích předpisů zásady při používání otevřeného ohně ani jiných zdrojů zapálení neřeší. Nejsou-li zásady nikde jednoznačně stanoveny nelze ustanovení v podobě jaké je uvedeno efektivně použít.

e) podle ustanovení §78 odst. 1, písm. k: nedodrží předpisy pro používání, skladování a manipulaci s hořlavými, nebo požárně nebezpečnými látkami, nebo nesprávným skladováním materiálu znemožní přístup k rozvodným zařízením elektrické energie a uzávěrům plynu a topení

Kvalifikace přestupku v podobě znění tohoto ustanovení je použitelná a často také používaná pro případy, ke kterým dochází takřka denně. Je to z pohledu přestupce i orgánu, který vykonává kteroukoli z forem kontrolní činnosti na úseku požární ochrany poměrně jednoduchý a snadno definovatelný přestupek. Horší je jeho řešení při systematickém porušování ustanovení např. při výrobní činnosti, při skladování materiálu, zboží a podobně.

f) podle ustanovení §78 odst. 1, písm. n: poruší rozhodnutí o vyloučení věci z užívání nebo rozhodnutí o zákazu činnosti

Je kvalifikace přestupku dostatečně jasná a srozumitelná. Přesto hodně často porušovaná. K těmto přestupkům dochází velice často v souvislosti s ukládáním následných opatření po uhašení požáru např. topidla, nebo sazí v komíně a při podobných případech. Přestupce často nabude dojmu, že nebezpečí již pominulo, případně že žádné další ohrožení nehrozí a rozhodnutí o vyloučení věci z užívání poruší. Připadá mu nelogické, že nemůže věc používat, např. komín po požáru sazí. Tím v mnoha případech způsobí další požár s daleko horšími následky. Velice často jsou porušována i rozhodnutí o zákazu činnosti. Zpravidla k takovému zákazu dojde v případech hrubého porušení základních povinností na úseku požární ochrany. Důvodem vydání rozhodnutí o zákazu činnosti bývají stížnosti občanů. Nebo je rozhodnutí vydáno na základě skutečností zjištěných při výkonu státního požárního dozoru. V těchto případech je míra nezodpovědnosti přestupce dána již tím, že systematicky porušuje povinnosti na úseku požární ochrany již před vydáním rozhodnutí o zákazu činnosti a zákaz takový přestupce bere často jako nepřipustné omezení osobní svobody. V těchto případech chybí možnost postupovat proti porušení rozhodnutí daleko důraznějším způsobem. Zvláště v případech, kdy se jedná např. o ukládání hořlavého materiálu v nevhodných objektech, na volných prostranstvích, nebo v případech hrubého porušení zásad manipulace s nebezpečnými látkami. Přestupci často po vydání rozhodnutí o zákazu činnosti hrají o čas. Než se dotčené orgány státní správy dohodnou, kdo vydá konečné opatření dokáže přestupce porušováním rozhodnutí a činností, kterou lze nazvat horečnou vytvořit v podstatě beztrestně problém obludných rozměrů. Zkušenosti z poslední doby ukazují směr, kterým by se měla ubírat legislativní úprava tohoto ustanovení. Měla by být jednoznačně opřena o zákon o požární ochraně a umožnit orgánům státního požárního dozoru dostatečně rázně a rychle zakročit proti přestupci. Jestliže věc nebo činnost při provozu anebo provoz vyvolávají bezprostřední nebezpečí vzniku požáru a k odstranění tohoto nebezpečí nestačí jiná opatření, orgán vykonávající státní požární dozor rozhodne o vyloučení věci z užívání, nebo rozhodnutí o zákazu činnosti.

g) podle ustanovení §78 odst. 1, písm. p: zanedbá z hlediska požární ochrany dohled nad osobami, které nemohou posoudit následky svého jednání

Je kvalifikace přestupku, která má v zákoně o požární ochraně plně opodstatnění. Pokud jde o případy, kdy lze následky mimořádné události nebo

zjištěný stav kvalifikovat ještě jako přestupek jedná se zpravidla o řešení stížnosti, nebo o požár, který neměl významný dopad z hlediska možného ohrožení života, zdraví, nebo majetku. Přestupku na úseku požární ochrany se dopustí ten, kdo zanedbá z hlediska požární ochrany dohled nad osobami, které nemohou posoudit následky svého jednání a mohou svým jednáním způsobit požár. Týká se to především dohledu nad malými dětmi, pro které je například krabička zápalek velmi zajímavou hračkou. Často je nutné s ohledem na následky, které vznikly porušením tohoto ustanovení kvalifikovat daleko tvrději, neboť bývají často tragické. Je nutné prokázání příčinné souvislosti mezi zanedbáním dohledu a vznikem požáru.

h) podle ustanovení §78 odst. 1, písm. o: provádí práce, které mohou vést ke vzniku požáru, ačkoli nemá odbornou způsobilost požadovanou pro výkon takových prací zvláštními právními předpisy

Je kvalifikace přestupku, která je ze všech ustanovení § 78 nejproblematictější. Důvod je ten, že v České republice není k dispozici pro občana závazný právní předpis, ve které by byly vyjmenovány práce, které mohou vést ke vzniku požáru a pro které je předepsána odborná kvalifikace. Přesto, že např. sváření elektrickým obloukem může provádět osoba, která má platný svářečský průkaz, může si každý zakoupit bez doložení jakýchkoli dokladů přístroj pro sváření elektrickým obloukem. Domnívám se, že toto ustanovení zákona by bylo vhodné vypustit. Je celá řada dalších činností, které by mohly naplňovat skutkovou podstatu přestupku na úseku požární ochrany z důvodů popsaných v tomto ustanovení, pro které není adekvátní opora v zákonných předpisech.

i) podle ustanovení §78 odst. 1, písm. g: nedodrží podmínky, nebo návody vztahující se k požární bezpečnosti výrobků, nebo činnosti

Je kvalifikace přestupku, která má plné opodstatnění v zákoně o požární ochraně. V současné době je spotřebitelský koš v České republice i v ostatních státech Evropy naplněn po okraj různým spotřebním zbožím, které je z hlediska požární bezpečnosti různé kvality. Můžeme v něm najít předměty zcela bezpečné a stejné předměty zcela nebezpečné. Rozdíl je pouze v ceně výrobku, nebo ve způsobu zpracování. Výrobce málo zajímá jak je ošetřena požární bezpečnost systémů např. elektrického rozvodu, jištění plynu, elektřiny v té

které zemi, do které výrobek exportuje. Bylo by vhodné v rámci tohoto zákonného předpisu zvýšit tlak na občana v tom směru, aby byl nucen ve vlastním zájmu sledovat jak bezpečný výrobek si kupuje a zvýšit odpovědnost za újmu na zdraví a majetku osob, která vznikla nedodržením podmínek a návodů výrobce.

j) podle ustanovení §78 odst. 1, písm. d: poruší zásady bezpečného provozu tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů a komínů

Rovněž tato kvalifikace přestupku v zákoně o požární ochraně má plné opodstatnění. Široký sortiment spotřebičů nejrůznějšího provedení je často dovážena do České republiky jinými cestami než legálně. Prodej tohoto zboží probíhá obdobným způsobem jako dovoz. Spotřebičům chybí mimo jiné i návody k použití v českém jazyce. Ačkoli je několika předpisy zakázáno zboží s tímto zásadním nedostatkem prodávat, málokdo tomu věnuje pozornost. Pro topidla jsou stanoveny základní zásady bezpečného provozu, které se týkají bezpečných vzdáleností topidla od hořlavých látek viz vyhláška č.23/2008 Sb. Další zásady bezpečného provozu, které má osoba při používání dodržet by měl výrobce uvést v návodu k použití. Otázka bezpečného provozu komínů je rovněž zásadní.

K porušování dochází v řadě případů už z toho důvodu, že majitelé nemovitostí mají zažité poskytování kominických služeb z dřívějšího. Kominík měl svůj rajon (část území), který pravidelně navštěvoval a prováděl práce potřebné pro bezpečný provoz, čištění, revize a podobně. Současná právní úprava, která povinnost zajistit pravidelné čištění přenesla na majitele objektu sice zjednodušila činnost kominických firem, ale na druhé straně svádí k porušování zásad bezpečného provozu a zvyšuje ohrožení života, zdraví a majetku osob. Statistika sice ukazuje, že došlo ke snížení požárů způsobených vinou špatného technického stavu komínů, ale tuto statistiku je nutno považovat za zkreslenou. Hlavně z toho důvodu, že jako požár nejsou šetřeny případy, kdy došlo k poškození zdraví nebo úmrtí osob vinou špatného odvodu spalin z plynových spotřebičů. Změnit tento stav lze pouze úpravou právních předpisů, které problematiku bezpečného provozu komínů řeší.

3.3.2 Přestupkové jednání, které komplikuje zásah jednotek požární ochrany

Možnost postihu těchto osob komplikujících, ztěžujících nebo znemožňujících likvidaci požáru nebo mimořádné události je významným atributem, zejména pro velitele zásahu. Dává mu šanci na místě řešit situaci vzniklou v souvislosti s rozhodnutími, která přijal v průběhu řízení zásahu. Dále uvádíme úplné znění zákona s doplňujícími informacemi.

- a) podle ustanovení §78 odst. 1, písm. i: neposkytne osobní, nebo věcnou pomoc v souvislosti se zdoláváním požáru, ačkoli je k tomu povinen

Velitel zásahu je v mnohých případech hlavně v počátku zásahu nucen okolnostmi využít v souvislosti se zdoláváním požáru osobní pomoc. Často se jedná o jednoduché úkony, které ovšem mají pro následný vývoj zásahu zásadní význam. Nezřídka je osobní pomoc odmítnuta. Přestupek samotný se ve statistikách objevuje pouze výjimečně, neboť ve většině případů nemá velitel zásahu tolik času, aby mohl zjistit totožnost osoby a další údaje potřebné k řešení přestupku. Poskytování věcné pomoci bývá bez problémů. Zde je přístup občanů téměř opačný. Často je věcná pomoc nabídnuta veliteli zásahu aniž o ni žádal. Ustanovení o postihu osob, které neposkytnou pomoc má v zákonném předpise plné opodstatnění.

- b) podle ustanovení §78 odst. 1, písm. m: nevytváří v prostorách ve svém vlastnictví, nebo užívání podmínky pro rychlé zdolávání požáru a pro provádění záchranných prací, nebo neumožní jednotce požární ochrany vstup na nemovitost při zdolávání požáru, nebo provádění záchranných prací, nebo jinak ztíží provedení opatření nutných ke zdolávání požáru nebo při provádění záchranných prací

Kvalifikace přestupkového jednání podle tohoto ustanovení má v zákonném předpisu plné opodstatnění. Pro zvýšení účinnosti by bylo vhodnější vyhodnotit samostatně každé přestupkové jednání zde uvedené zvlášť a stanovit rozdílné postihy. První z uvedených přestupkových jednání „nevytváří v prostorách ve svém vlastnictví, nebo užívání podmínky....“ je stav, se kterým se zasahující jednotka setkává prakticky u každého zásahu. V objektech v osobním vlastnictví je vytváření podmínek pro rychlé zdolávání požáru věnována z pozice majitele

minimální pozornost. Obtížné je pro většinu majitelů nemovitostí stanovit, které podmínky jsou pro rychlé zdolávání požáru a pro provádění záchranných prací prioritní. Co je podstatné a co méně. Případů, kdy je stav řešen jako přestupek je minimum. Druhé zde uvedené přestupkové jednání „neumožní jednotce požární ochrany vstup na nemovitost.....“ lze chápat jako podstatně nebezpečnější jednání majitele nemovitosti. Rovněž případy naplnění přestupkového jednání podle tohoto ustanovení jsou poměrně časté. Na druhou stranu je nutno ovšem říci, že velitelé zásahu řeší situaci na místě tím způsobem, že na nemovitost vstoupí, vyžaduje-li to situace a případné následky se řeší formou náhrady škody způsobené při zásahu. Je skutečností, že četnost těchto případů roste. Jako přestupky však bývají řešeny zřídka.

c) podle ustanovení §78 odst. 1, písm. f: vědomě bezdůvodně přivolá jednotku požární ochrany, nebo zneužije linku tísňového volání

Kvalifikace přestupkového jednání podle tohoto ustanovení má v zákoně plně opodstatnění. I v tomto případě by bylo vhodnější rozdělit tuto kvalifikaci na dva typy přestupků. Počet případů bezdůvodného přivolání jednotky požární ochrany je poměrně vysoký. Ve statistikách výjezdů lze zjistit, že každoročně jsou evidovány případy ať už přímého zneužití jednotky tím, že je oznámen požár nebo jiná mimořádná událost, nebo druhý a nebezpečnější postup pachatele, kdy je oznámeno umístění bomby, šíření poplašné zprávy, nebo nástražného systému v objektu a to je již charakterizováno jako trestný čin. V případě ohlášení požáru je řešení situace jednodušší, tam lze prověřit např. dotazem do místa, které je uvedeno jako místo požáru pravdivost oznámení. Optické projevy hoření jsou zpravidla rozhodující a hlášení o požáru bývá hned několik. V případech ohlášení jiné mimořádné události se již zneužití jednotky prokazuje složitěji. Ve statistice za posledních pět let je znám mimořádně zajímavý případ zneužití jednotek požární ochrany dvěma školačkami, které ohlásily, že jsou v ohrožení života, protože si vyjely v loďce na rybník, a ta se s nimi začíná potápět. Byly uvedeny další okolnosti, jedna z dívek neumí plavat, v jarních měsících jsou obě teple oblečeny. Na místo uvedené v tísňovém volání vyjely tři jednotky požární ochrany, do události byla zapojena psychologka, která byla s dívkami v kontaktu pomocí mobilního telefonu. Výstražná zařízení vozidel byla zřetelně po příjezdu na místo slyšet v jejich mobilním telefonu. Přesto se jednalo o zneužití jednotek. Loďka na rybníce

neplavala. Při prošetřování události bylo zjištěno, že ze stejného čísla mobilního telefonu bylo v průběhu čtvrt roku voláno čtrnáctkrát na tísňovou linku a byly oznamovány různé mimořádné události. K některým z nich vyjely jednotky požární ochrany. Protože bylo prokázáno, že se jedná o školačku základní školy byl případ řešen jako přestupek s rodiči nezletilé a jedním z opatření bylo doporučení k psychologickému vyšetření dívky. Zneužití jednotky požární ochrany přivoláním k požáru nebo mimořádné události není výsadou určité věkové skupiny občanů. Páchají je i lidé zralého věku z nejrůznějších pohnutek. Většinu případů se nepodaří prokázat, pokud pachatel neudělá zásadní chybu. V případech oznámení o umístění výbušnin v objektech se jedná o zneužití složek integrovaného záchranného systému. Nikdy není možno s určitostí na základě tísňového volání zjistit, že se jedná o případ zneužití. Je potřeba provést řadu opatření po příjezdu jednotek včetně evakuace objektu. Je nutno konstatovat, že v těchto případech je osoba pachatele profilována daleko výrazněji. Nejpočetnější je skupina žáků základních a středních škol od dvanácti let po hranici zletilosti, kteří se snaží tímto způsobem zabránit např. psaní písemné práce z neoblíbeného předmětu. Mnohdy si neuvědomují jak velký je dosah jejich oznámení. Dostatečnou sankcí je zpravidla samotné odhalení pachatele a také jeho přítomnost na místě v době prováděných opatření. Sankce ředitele školy mají zpravidla dostatečný výchovný účinek. Druhou skupinou pachatelů tohoto přestupku jsou lidé, kteří své jednání směřují k jedinému cíli. Způsobit škodu. Důvody jsou různé. Msta, ztráta zaměstnání nebo duševní porucha. Na rozdíl od případů, kdy delikt spáchají nezletilci se většinou přestupce nepodaří odhalit. S ohledem na nebezpečnost jednání pachatele by sankce pro viníka zneužití složek integrovaného záchranného systému v tomto případě měla být výrazně vyšší. Už z toho důvodu, že se v daném případě jedná o zneužití jednotky, které se podaří prokázat až po pečlivé prohlídce objektu, že se nejedná o teroristický čin. Ztráty způsobené výpadkem výroby, evakuací nebo zastavením prodeje jsou vysoké. Zneužití linky tísňového volání je v současné době již snáze zjistitelné, protože operátor na lince 112 může pomocí softwarového programu Geografický informační systém lokalizovat z jakého místa a telefonu se volá.

d) podle ustanovení §78 odst. 1, písm. c: neuposlechne nařízení velitele zásahu nebo velitele jednotky požární ochrany vydané podle § 88 odst.1, písm. a

Jedná se o kvalifikaci přestupku na úseku požární ochrany, jehož páčání je charakteristické pro všechny zásahy jednotek požární ochrany kromě živelných pohrom. Pokud se přestupce domnívá, že mu v případě požáru objektu, motorového vozidla nebo při odstraňování následků dopravní nehody nehrozí ohrožení života, chce být co nejbližší centru dění. Ne vždy je dostatek času místo události zabezpečit tak, aby byl přístup nepovolaných osob zamezen. Často se velitelé zásahů nebo jednotek požární ochrany při snaze zajistit pořádek a ochránit přihlížející před možností zranění, nebo ohrožení života, setkávají se slovními napadáním a jsou známy i případy napadení fyzického. Rovněž jsou známy případy, kdy se zvědavý občan na místě zásahu setkal s tak drastickými okolnostmi, že je psychicky neunesl a způsobil tím zasahujícím příslušníkům další problém, neboť se museli postarat o jeho ošetření. Právo velitele zásahu vykázat osoby z místa zásahu je velmi užitečné i v případě informačních prostředků. Pro řadu z nich je prvořadé získat pokud možno nejdrastičtější záběry za jakoukoli cenu. Možné ohrožení života a škody na záznamové technice nepovažují za podstatné. Proto je možnost vykázaní osob a postihu pachatele přestupku zcela namístě.

e) ustanovení §78 odst.1, písm. u: omezí, nebo znemožní použití označených nástupních ploch pro požární techniku

Kvalifikaci přestupku podle tohoto ustanovení je nutno považovat za překonanou. Záměr vytvořit v blízkosti objektu plochu upravenou pro vedení zásahu, která je náležitě označena a trvale volná je myšlenka pozitivní. Prostor vyčleněný k tomu, aby usnadňoval vedení zásahu by byl významným v případě, že všechna opatření budou všemi respektována a dodržována. To není už s ohledem na četnost zásahů možné zajistit. S ohledem na hustotu zástavby, na počet parkujících vozidel a mnohdy nevhodné dispoziční uspořádání okolí objektu dochází k tomu, že nástupní plochy vymezené a označené při uvedení objektu do trvalého užívání ve velmi krátkém čase změny účel využití. Důvod je prostý. Jednotka požární ochrany v objektu nezasahuje každý den, ale naopak každý den je potřeba zaparkovat vozidlo, vymežit místo pro separovaný odpad a další nezbytnosti. Vymahatelnost sankcí za tento typ přestupku je problematická a v praxi až na výjimky nepoužívaná. Náklady na opatření důkazů porušení tohoto ustanovení zákona o požární ochraně jsou

několikanásobně vyšší, než finanční obnos získaný od přestupce uložením sankce.

f) ustanovení §78 odst. 1, písm. z: neudrhuje zdroje vody pro hašení požárů v takovém stavu, aby bylo umožněno použití požární techniky k hašení požáru, neplní povinnosti v ochraně lesů před požáry podle § 7 odst. 2, nebo neplní povinnosti vlastníka podle § 2 odst. 2

Přestupky spáchané podle tohoto ustanovení zákona je nutno posuzovat samostatně. Porušení povinností týkajících se zdrojů vody pro hašení požárů: v první řadě je nutné, aby bylo jednoznačně uvedeno, že se jedná o zdroje vody určené k hašení požáru, protože je dále znám a užíván ještě pojem ostatní zdroje vody. Obec určuje tyto zdroje vody pro hašení požáru místně platnou vyhláškou „Požární řád obce“. Vyhláška nemá sankční část. Obec určí zdroj vody pro hašení požáru po projednání s majitelem vodního zdroje a s jeho souhlasem. Potíže vzniknou v případě změny majitele a nový majitel má na určení vodního zdroje jiný názor. Využití vodního díla jako zdroje vody pro hašení požárů není ošetřeno smluvním vztahem obce a majitele, dostává se obec často do neřešitelné situace. Tato část ustanovení § 78 má v zákoně plné opodstatnění právě pro řešení těchto případů. Povinnosti v ochraně lesů před požáry ukládá výše citovaný § 7 odst. 2 zákona o požární ochraně a nařízení kraje k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru. Žádný z předpisů, ale neřeší zajištění požární ochrany v lesích pro vlastníky lesů o výměře menší než 50 ha souvislých lesních porostů. Zde je patrný zásadní nedostatek, který komplikuje postup jak postihnout tyto majitele lesů. Nastává v tomto případě paradoxní situace, neboť majitelé lesů o malých výměrách způsobují nedbalostním jednáním největší počet požárů, za které není podle čeho je postihnout. Znění této části ustanovení by bylo potřebné formulovat jinak, hlavně se vyhnout omezení výměrou souvislých lesních porostů. Poslední z charakteristiky přestupkového jednání se odvolává na § 2, odst. 2 zákona o požární ochraně – povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob. Tento však řeší problematiku v takové šíři, že lze jen velmi obtížně najít vhodné zdůvodnění pro uložení sankce podle tohoto ustanovení. V praxi využíváno toto ustanovení není.

3.3.3 Jednání nemající přímý vliv na vznik požáru, ani nekomplikující nebo neznemožňující zásah jednotek požární ochrany

Jejich kvalifikace a následný sankční postih, ale významně podtrhují a zdůrazňují význam zabezpečení požární ochrany.

a) podle ustanovení §78 odst. 1, písm. j: neumožní orgánu státního požárního dozoru provedení potřebných úkonů ke zjišťování příčiny vzniku požáru nebo bezúplatně neposkytne výrobky nebo vzorky k provedení požárně technické expertizy

Je kvalifikace přestupkového jednání, která má zjednodušit práci příslušníků Hasičského záchranného sboru, kteří v rámci výkonu státního požárního dozoru provádí zjišťování příčin vzniku požárů. Přibývá případů, kdy jsou vykázáni z místa požáru, zejména zjistí-li porušení základních povinností v požární ochraně majitelem objektu. Sankce sice neřeší vzniklou situaci, v mnohých případech ani uložená pokuta významně nezasáhne majitele tak, aby měla požadovaný výchovný účinek. Přesto možnost uložit postih má určité opodstatnění. Pokud však příslušník o průběhu jednání nezíská dostatečné podklady, nejlépe písemné, je řešení přestupku obtížné. V praxi se téměř nepoužívá.

b) podle ustanovení §78 odst. 1, písm. h: neumožní výkon státního požárního dozoru, nebo ve stanovené lhůtě neplní opatření uložená orgánem státního požárního dozoru

Pro přestupkové jednání vymezené tímto ustanovením je charakteristické, že přestupce zpravidla nepřipouští možnost být někým omezován, v tomto případě výkonem státního požárního dozoru. Diskuse s přestupcem mnohdy nabývá formy ostré výměny názorů a verbálního napadání, pro které se později při řešení přestupku nenachází potřebné důkazy. Z toho důvodu je potřebné, aby příslušníci kontrolu řádně a včas oznámili a pořídili podle možnosti o průběhu jednání záznam, který podepíší všichni zúčastnění. Stejný postup je nutno dodržet i v případě uložených opatření. Zde se nejvíce přestupců dopouští protiprávního jednání porušováním opatření uložených velitelem zásahu po likvidaci požáru. Tato opatření jsou ve většině případů ukládána při předání požářiště ústně a mnohdy se zapomíná na písemné vyhotovení. I přes tyto

nevýhody a obtížné získávání podkladů pro řešení přestupku má toto ustanovení své opodstatnění.

c) podle ustanovení §78 odst. 1, písm. t: neoznámí bezodkladně místně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje požár v objektech a jiných místech, která vlastní, nebo užívá

Popsané přestupkové jednání řeší případy, kdy není majitelem, nebo uživatelem objektu učiněn zásadní krok pro to, aby byla zjištěna příčina vzniku požáru a mohlo být stanoveno opatření, které omezí nebo vyloučí možnost dalšího požáru vzniklého od stejné příčiny. Nezřídká majitelé objektu tají tímto způsobem i pokusy o úmyslné zapálení objektu. Většinou jsou ovšem utajovány případy požárů vzniklých při výrobní činnosti, které se podařilo likvidovat vlastními silami, nevznikly při nich významné škody na majetku, ani na zdraví osob. Často se ani u několika po sobě následujících drobných požárech nikdo nezabývá zjištěním proč k nim dochází. Následuje zpravidla další požár, který se již s ohledem na následky nemůže utajit a při zjišťování příčiny jeho vzniku se zpravidla objeví skutečnost, že se nejednalo o první případ. Popsané přestupkové jednání má uloženou sankcí pomoci zabránit těmto negativním postupům.

d) podle ustanovení §78 odst. 1, písm. v: používá neoprávněně barevné označení vozidel, lodí a letadel jednotek požární ochrany

Popsaný přestupek se objevuje poměrně zřídka. Je často projevem určitého duševního stavu provozovatele vozidla. V současné době je řada jiných možností, které lze krátkodobě využít např. pro neoprávněné vyžadování přednosti v jízdě např. použití magnetického majáku s modrým světlem, který je běžně v prodeji a je i běžně zneužíván. Pokud je zneužito barevné značení používané pro vozidla požární ochrany je zpravidla více než uplatnění sankce potřebné zajistit psychiatrické vyšetření přestupce. V praxi se tyto případy řeší pouze výjimečně.

4 POSTIHY PRÁVNICKÝCH OSOB A PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB

Postihy jsou z pohledu zákona o požární ochraně důležitým atributem, jehož účelem je donutit tyto subjekty k dodržování určitého standardu zásad požární ochrany zavedeného na základě historických zkušeností a poznatků pro území České republiky. Základem tohoto standardu je začlenění provozovaných činností podle požárního nebezpečí, jehož „pravidla“ řeší ustanovení § 4 zákona o požární ochraně. V tomto ustanovení je položen základ toho jak bude orgán vykonávající státní požární dozor nahlížet na právnickou, nebo podnikající fyzickou osobu z hlediska zabezpečení požární ochrany. Podmínky pro začlenění postihují jak činnost samotnou včetně používaných technologií a zpracovávaných materiálů, tak stavebně technické řešení objektů, ve kterých je činnost provozována a charakter činnosti. Pro další postup orgánů při výkonu státního požárního dozoru a tedy i postihy je podstatné provozuje-li právnická, nebo podnikající fyzická osoba činnosti: bez zvýšeného požárního nebezpečí; se zvýšeným požárním nebezpečím; s vysokým požárním nebezpečím. Ustanovení § 5 zákona o požární ochraně stanoví obecné povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob, které se vztahují na všechny tyto osoby bez rozdílu v začlenění provozovaných činností a jsou zároveň výčtem úkolů zabezpečení požární ochrany u právnických a podnikajících fyzických osob, které provozují činnosti bez zvýšeného požárního nebezpečí. V ustanovení §6 zákona o požární ochraně jsou stanoveny další povinnosti určené právnickým a podnikajícím fyzickým osobám, které provozují činnost se zvýšeným požárním nebezpečím, pro které jsou výčtem úkolů, které musí splnit z hlediska požární ochrany. Jako v předchozím ustanovení zákona i zde uvedené úkoly platí také pro právnické a podnikající fyzické osoby, které provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím. Pro stanovení úkolů na úseku požární ochrany pro právnické a podnikající fyzické osoby, které provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím jsou stanoveny úkoly v § 6a zákona o požární ochraně. Protože každý stát má své zkušenosti, své poznatky a zavedené technologie jsou požadavky na zajištění požární bezpečnosti v různých státech různé. Česká republika zvolila model, který není právě obvyklý a platí v obdobné podobě pouze v několika státech Evropy. Základ tvoří anglický model zabezpečení požární ochrany. Jeho smyslem je postihnout převážnou míru nebezpečí z hlediska požární ochrany vyplývající z použitých technologií, případně provozovaných činností, stanovit úroveň zabezpečení, zvolit vhodné stavební konstrukce a určit další vhodné formy zabezpečení požární ochrany v objektech, kde

právnícké a podnikající fyzické osoby svou činnost provozují. Posouzení požárního nebezpečí dále stanoví potřebu sil a prostředků pro likvidaci případného požáru na základě taktických výpočtů. Tento poměrně složitý proces má jediný cíl. Stanovit odpovídající zabezpečení požární ochrany, kterým pro konkrétní činnost právnícká, nebo podnikající fyzická osoba garantuje státu určitou úroveň zabezpečení požární ochrany při činnosti, kterou provozuje a tím i ochranu života, zdraví a majetku občanů. Z toho pramení i některá nedorozumění a potíže při zajišťování požární ochrany v případech, kdy se ve vedení právnícké osoby objevují jako spolumajitelé, nebo dodavatelé technologií zahraniční investoři. Málokdy jsou ochotni bez určitého tlaku vyvolaného právě orgány vykonávajícími státní požární dozor přizpůsobit své podnikatelské záměry podmínkám zajištění požární ochrany v České republice. V části šesté zákona o požární ochraně je v § 76 vymezen souhrn možných porušení povinností a stanoveny výše pokut, které je možno uložit právníckým a podnikajícím fyzickým osobám. Na ustanovení tohoto paragrafu je však nutno pohlížet jako na souhrnné a srozumitelné vymezení neplněných povinností a stanovení sankcí. Povinnosti právníckých a podnikajících fyzických osob jsou uvedeny v jednotlivých paragrafech zákona o požární ochraně. V § 76 je vytvořen prostor pro stupňování sankcí tím, že umožňuje orgánu vykonávajícímu státní požární dozor zvýšit v případě opětovného porušení podmínek zajištění požární ochrany až na dvojnásobek zákonem stanovené výše pokuty. V tom lze spatřovat nástroj zvýšení účinnosti zákonného předpisu. Nutno však konstatovat, že možnost stupňovat sankce právníckým a podnikajícím fyzickým osobám není dána jenom tomuto zákonu, ale je běžným opatřením i v jiných zákonech České republiky. Určitou volnost v uložení sankce umožňuje právnícký obrat „může uložit“ daný ustanoveními § 76 Hasičskému záchrannému sboru při výkonu státního požárního dozoru. Mnohé zákonné předpisy platné v České republice, které řeší např. ochranu přírody a životního prostředí tuto volnost nemají a je v sankčních ustanoveních konstatováno, že orgán vykonávající státní dohled „uloží“ příslušnou sankci. Uloží, tedy musí uložit. Pro zákon o požární ochraně by bylo jistě přínosné, kdyby byl stejně tvrdý jako výše citované právní předpisy. Odpadlo by mnohdy složité zdůvodňování proč byla sankce uložena. Pokuta jako peněžní sankce uložena právnícké, nebo podnikající fyzické osobě je z pohledu zákona nejmírnějším prostředkem, kterým stát nutí přestupce k nápravě závadného stavu. Je to v podstatě důrazné upozornění, že je nutno stávající, tedy závadný stav urychleně řešit. Důležité je, aby zákonem stanovená finanční částka byla dostatečně vysoká. Další tvrdší opatření, které vůči právnícké, nebo podnikající fyzické osobě a fyzické osobě lze použít v případě, že nedodrží předpisy

o požární ochraně řeší § 36 zákona o požární ochraně. Jsou jimi: vyloučení věci z užívání; zákaz činnosti; zastavení provozu. Ustanovení § 76 zákona o požární ochraně řeší ukládání pokut právníckým a podnikajícím fyzickým osobám. Je členěno do sedmi odstavců z nichž odstavec 1 a odstavec 2 vyjmenovávají skutkové podstaty správních deliktů právníckých a podnikajících fyzických osob a stanovují výši pokuty, shledá-li orgán vykonávající státní požární dozor, že došlo k naplnění některého z vyjmenovaných zákonných ustanovení. Odstavec 3 paragrafu 76 umožňuje Hasičskému záchrannému sboru při výkonu státního požárního dozoru vystupňovat sankci za porušení povinností vyplývajících z předpisů o požární ochraně právnícké osobě, která provozuje činnosti s vysokým požárním nebezpečím. Ustanovení odstavce 4 § 76 řeší situaci, která není v současné době nijak výjimečná. Řada právníckých a podnikajících fyzických osob ruší jednotky požární ochrany. Jsou pro ně z hlediska nákladů na jejich provoz přítěží, které se snaží co nejrychleji zbavit. Nezřídká nedodrží tyto právnícké a podnikající fyzické osoby postup, to znamená, že jednotky ruší bez souhlasu Hasičského záchranného sboru kraje. Ve většině případů protiprávní jednání se zjistí ještě před zrušením jednotky a proto postihy v těchto případech nejsou častým řešením. Ustanovení odst. 5 § 76 umožňuje orgánu vykonávajícímu státní požární dozor uložit pokutu právnícké, nebo podnikající fyzické osobě ve dvojnásobné výši v případech, kdy opětovně porušila povinnosti na úseku požární ochrany a byla jí za to uložena pravomocným rozhodnutím v posledních třech letech pokuta. Odstavce 6 a 7 § 76 upravují další opatření, ke kterým orgán vykonávající státní požární dozor musí přihlédnout při ukládání pokuty právnícké, nebo podnikající fyzické osobě a upozorňuje právnícké, nebo podnikající fyzické osoby na skutečnosti vyplývající z dalších zákonných předpisů.¹⁵

---

¹⁵ § 4, § 5, § 6, § 36, § 76 odstavce 3, 4, 6, 7, zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

5 STATISTIKA PŘESTUPKŮ V ÚSEKU POŽÁRNÍ OCHRANY V ČESKÉ REPUBLICE A OKRESE ČESKÉ BUDĚJOVICE

5.1 Přestupky v roce 2007

V roce 2007 provedly orgány státního požárního dozoru celkem 12 188 kontrolních akcí zaměřených na dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně, z nichž bylo 43,8 % bez závad. V rámci těchto kontrolních akcí bylo provedeno 1 372 komplexních kontrol, 6 962 tematických kontrol a 3 854 kontrolních dohlídek. Kontrolní akce byly provedeny v 11 588 případech u právnických a podnikajících fyzických osob, ve 25 případech u fyzických osob, v 521 případech u obcí v rámci jejich přenesené a samostatné působnosti a v 54 případech v rámci kontrolní skupiny jiného orgánu.¹⁶

5.2 Přestupky v roce 2008

V roce 2008 provedly orgány státního požárního dozoru celkem 12 895 kontrolních akcí zaměřených na dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně, z nichž bylo 42,9 % bez závad. V rámci těchto kontrolních akcí bylo provedeno 1 458 komplexních kontrol, 7 470 tematických kontrol a 3 967 kontrolních dohlídek. Kontrolní akce byly provedeny v 12 343 případech u právnických a podnikajících fyzických osob, ve 52 případech u fyzických osob, v 459 případech u obcí v rámci jejich přenesené a samostatné působnosti a ve 41 případech v rámci kontrolní skupiny jiného orgánu.¹⁷ Na základě komplexní analýzy problematiky požární ochrany, podpořené dlouhodobě získávanými statistickými údaji, je možno konstatovat, že optimálně stanovená a fungující opatření v oblasti požární prevence jsou nejlevnějším a nejúčinnějším způsobem ochrany před požáry, resp. ochrany vedoucí k významnému snížení nebezpečí vzniku požáru a jeho šíření.¹⁸

---

¹⁶ VYKOUKAL, J. *Kontrolní činnost*. Časopis 112, 2008, č. 2, s. 2.

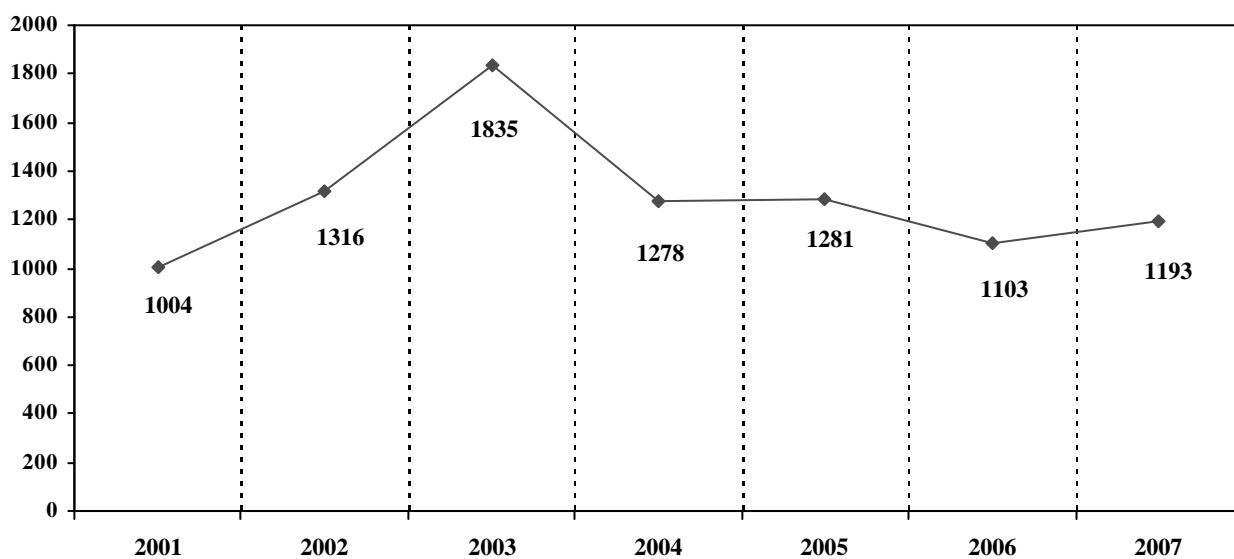
¹⁷ KOUKOLÍK, Z. *Kontrolní činnost*. Časopis 112, 2009, č. 2, s. 2.

¹⁸ http://www.hzscb.cz/index.php?id_h=6&id_m=0

Tabulka č. 1 - Počet uložených blokových pokut v České republice v letech 2001-2007

	hlavní města Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královhradecký kraj	Pardubický kraj	kraj Vysočina	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Moravskoslezský kraj	Zlínský kraj	Celkem
2001	0	137	114	70	60	82	34	71	55	112	95	56	77	41	1004
2002	5	204	130	82	111	79	38	65	61	116	159	62	147	57	1316
2003	7	261	176	179	128	71	72	71	99	173	219	105	179	95	1835
2004	8	162	141	83	91	90	36	55	48	97	188	80	148	51	1278
2005	0	156	130	117	78	59	39	84	74	86	147	105	174	32	1281
2006	0	130	109	110	75	59	52	66	56	92	113	83	116	42	1103
2007	0	128	124	163	46	53	47	74	46	104	128	97	137	46	1193

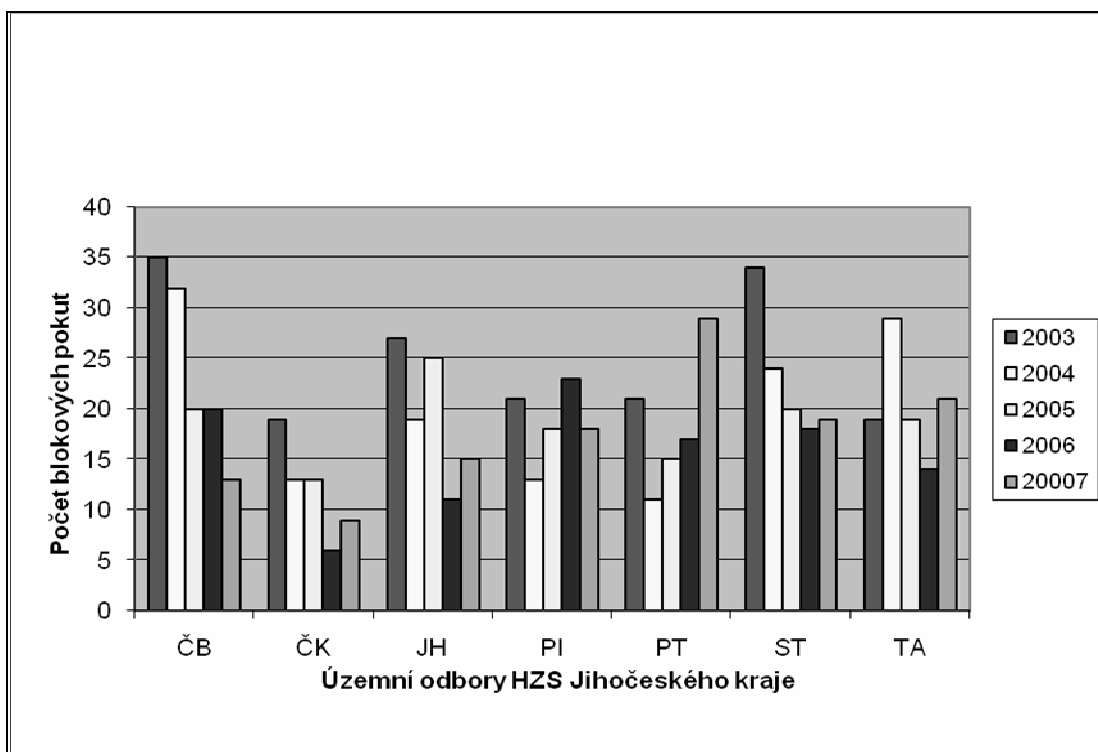
Graf č. 1 - Počet uložených blokových pokut v České republice v letech 2001-2007

Tabulka č. 2 - Počet uložených blokových pokut podle územních odborů Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje v letech 2003 až 2007

Rok	České Budějovice	Český Krumlov	Jindřichův Hradec	Písek	Prachatice	Strakonice	Tábor	Celkem
2003	35	19	27	21	21	34	19	176
2004	32	13	19	13	11	24	29	141
2005	20	13	25	18	15	20	19	130
2006	20	6	11	23	17	18	14	109
2007	13	9	15	18	29	19	21	124

Graf č. 2 - Počet uložených blokových pokut podle územních odborů Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje v letech 2003 až 2007

Z uvedených grafů a tabulek sestavených z uložených blokových pokut v jednotlivých krajích celé republiky a v jednotlivých okresech Jihočeského kraje se ukazuje, že nejvyšší počet blokových pokut je v obou případech vykázán v roce 2003. Osobním sdělením pracovníka z oddělení prevence Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje pana Šimečka je tento stav zapříčiněn rozsáhlým suchem v daném roce, tím zvýšenou preventivní činností a nedisciplinovaností jednotlivých subjektů ve vypalování suché trávy a porostů.

6 PŘESTUPKOVÉ ŘÍZENÍ

Hasičský záchranný sbor je v oblasti správních činností na úseku požární ochrany správním orgánem prvního stupně, tzn. že v rámci správního řízení rozhoduje na základě zákona o požární ochraně ve vymezených oblastech. Jedná se především o řešení správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob a přestupků fyzických osob. Příslušné skutkové podstaty, jakož i možnosti postihů (pokut) a podmínky pro jejich ukládání a vymáhání jsou definovány zákonem o požární ochraně. Přestupek je obecně definován §2 odst. 1 přestupkového zákona jako zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno, nejde-li o jiný správní delikt anebo o trestný čin. K odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti. Osoba, které má být uložena sankce, musí být starší patnácti let a příčetná, nesmí požívat výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva. Pro projednávání přestupku nesmí od doby spáchání uplynout doba delší jednoho roku. Podle § 6 přestupkového zákona za porušení povinnosti uložené právnické osobě odpovídá ten, kdo za právnickou osobu jednal nebo měl jednat, a jde-li o jednání na příkaz, ten kdo dal k jednání příkaz.¹⁹ Na řízení o přestupcích se vztahuje správní řád. V rámci postupů správních orgánů souvisejících s projednáváním přestupků lze rozlišovat jednak úkony prováděné správními orgány před zahájením přestupkového řízení a vlastní správní řízení o přestupku počínající okamžikem zahájení řízení. Podněty a informace odůvodňující zahájení přestupkového řízení mohou věcně příslušné orgány získávat z vlastní správní činnosti, z oznámení fyzických a právnických osob nebo z oznámení jiných správních orgánů. V takovém oznámení musí uvést jaký přestupek ve skutku spatřují, důkazní prostředky k jeho objasnění, které jsou jim známy a které prokazují, že jde o přestupek, a dále skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán určitou osobou (§58 odst. 1 zákona o přestupcích).²⁰ Správní řízení má jasně definovaný začátek i konec. Jeho průběh, ale i postup správních orgánů před zahájením a po pravomocně skončeném řízení jsou obecně zakotveny také ve správním řádu a jsou ovlivňovány zejména následujícími instituty, s nimiž se můžeme setkat i ve správním řízení u Hasičského záchranného

---

¹⁹ MARTINEK, J. *Studijní texty k okruhu otázek ke zkoušce k výkonu funkce technika požární ochrany a ke zkoušce odborné způsobilosti v oboru požární ochrany*, Rožnov pod Radhoštěm, 2001, s. 52

²⁰ VEDRAL, J., VIDLÁKOVÁ, O., JURMAN, M. *Správní právo odborný časopis pro oblast státní správy a správního práva*, 2006, s. 148 - 149

sboru kraje. Přestupky lze řešit podle zákona o přestupcích, uložením pokuty a to buď v přestupkovém řízení, které je vedeno správním orgánem nebo v blokovém řízení vedeném správním orgánem, pověřenou osobou nebo jinými orgány zmocněnými k tomu zvláštními zákony. Výše pokuty je stanovena v § 13 v obecné rovině nebo v konkrétní vyšší částce ve zvláštní části přestupkového zákona nebo jiném zákoně obsahující přestupky. Od uložení sankce lze podle přestupkového zákona v rozhodnutí upustit, jestliže k nápravě pachatele přestupku postačuje samotné projednání přestupku s pachatelem a toto projednání má vliv na pachatele jako by mu byla uložena sankce.²¹

6.1 Zásady přestupkového řízení

Přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok (jedná se o takzvanou promlčecí lhůtu); nelze jej též projednat, popřípadě uloženou sankci nebo její zbytek vykonat, vztahuje-li se na přestupek amnestie. Občan je obviněným z přestupku, jakmile správní orgán učinil vůči němu první procesní úkon. Na takového občana se hledí, jako by byl nevinný, pokud jeho vina nebyla vyslovena pravomocným rozhodnutím. Obviněný z přestupku má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhnout důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky. K výpovědi ani k doznání nesmí být donucován. O přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu. V řízení o přestupku jsou účastníky řízení:

- a) obviněný z přestupku
- b) poškozený, pokud jde o projednávání náhrady majetkové škody způsobené přestupkem
- c) vlastník věci, která může být zabráná nebo byla zabráná, v části řízení týkající se zabráná věci
- d) navrhovatel, na jehož návrh bylo zahájeno řízení o přestupku

---

²¹ <http://www.praha11.cz/cs/mestska-police/caste-dotazy.html>

6.2 Náhrada škody v souvislosti se spácháním přestupku

Uplatnil-li ten, komu byla přestupkem způsobena majetková škoda, nárok na její náhradu v řízení o přestupku, působí správní orgán, který přestupek projedná, k tomu, aby byla škoda dobrovolně nahrazena. Jestliže škoda a její výše byla spolehlivě zjištěna a škoda nebyla dobrovolně nahrazena, uloží správní orgán pachateli přestupku povinnost ji nahradit; jinak odkáže poškozeného s jeho nárokem na náhradu škody na soud nebo jiný příslušný orgán. Výše uvedeným způsobem se často vymáhá škoda vzniklá planým výjezdem jednotky požární ochrany v případech úmyslného zneužití tísňového volání.

6.3 Podklady pro zahájení řízení o přestupku

Podkladem pro zahájení řízení o přestupku na úseku požární ochrany je:

- a) poznatek z vlastní činnosti
- b) postoupení věci orgánem činným v trestním řízení (vyšetřovatel Police České republiky, státní zástupce, soud)
- c) oznámení státního orgánu nebo obce
- d) oznámení právnické osoby nebo občana o přestupku

6.4 Sankce za přestupek na úseku požární ochrany

Za přestupek lze uložit tyto sankce:

- a) napomenutí - velice mírný typ sankce (o jeho faktickém dopadu na pachatele by se dalo pochybovat - účinné zřejmě jen v úzkém okruhu případů). Napomenutí nelze uložit spolu s pokutou (§ 11, odstavec 2 přestupkového zákona). Ukládá se u méně závažných přestupků.
- b) pokutu - finanční postih pachatele přestupku. Výši pokut upravuje § 13 přestupkového zákona.
- c) zákaz činnosti - lze uložit pouze za přestupky uvedené ve zvláštní části přestupkového zákona, případně v jiném zákoně. Obecně lze říct, že tento druh sankce

je velmi účinný, bohužel velmi málo užívaný. Na pachatele má mnohem výraznější dopad, než pokuta (ta podle mého názoru spíše vyvolá na krátkou dobu opatrnost pachatele, ale nezabrání dalšímu opakování přestupku.

d) propadnutí věcí - vlastníkem propadnuté věci se stává stát. Propadnutí věci lze uložit, pokud věc byla k přestupku užitá nebo přestupkem získána (více § 15 přestupkového zákona).²²

Správními úřady na úseku požární ochrany jsou ministerstvo a hasičský záchranný sbor kraje. Úkoly státní správy na úseku požární ochrany stanovené na základě tohoto zákona plní v přenesené působnosti také orgány krajů a orgány obcí. Pokud správní orgán Hasičského záchranného sboru kraje po prošetření podnětu, věc neodloží ani neshledá důvod pro postoupení věci jinému orgánu, zahájí bezodkladně řízení a to nejpozději do šedesáti dnů od oznámení podnětu. Řízení je zahájeno dnem, kdy správní orgán učinil vůči účastníku řízení první úkon.

6.5 Způsoby projednání přestupku na úseku požární ochrany

6.5.1 Blokové řízení

Blokové řízení je tzv. zkrácené řízení o přestupcích. Provádí se v případech, kdy je přestupek spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a pachatel je ochoten zaplatit pokutu na místě. V blokovém řízení lze uložit pouze pokutu, nikoliv však jinou sankci. Horní hranice je 1 000,-- Kč, u mladistvého 500,-- Kč. Při určení výše pokuty se přihlédne k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám a k osobě pachatele. Z projevu ochoty zaplatit pokutu je zřejmé, že pachatel uznává svou vinu a že se vzdává práva odvolat. Proto zákon stanoví, že se nelze odvolat proti uložení pokuty v blokovém řízení. Uložením pokuty je věc pravomocně skončena. Nemůže-li pachatel přestupku zaplatit pokutu na místě, vydá se mu blok na pokutu na místě nezaplacenou s poučením o způsobu zaplacení pokuty, o lhůtě její splatnosti a o následcích nezaplacení pokuty. Převzetí tohoto bloku pachatel přestupku potvrdí na zadní straně útržku bloku.²³

---

²² <http://spravni.juristic.cz/149221/clanek/spravni1>

²³ ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení*, Praha, 2006, s. 134 -

6.5.2 Příkazní řízení

Příkazní řízení je zkrácený způsob přestupkového řízení použije se v těchto případech:

- a) není pochybnosti o tom, že obviněný z přestupku se přestupku dopustil
- b) věc nebyla vyřízena v blokovém řízení
- c) jedná se o případ, který není návrhovým deliktem
- d) nemá být rozhodnuto o náhradě škody
- e) nejedná se o přešupek mladistvého nebo zbaveného způsobilosti k právním úkonům nebo jehož způsobilost k právním úkonům je omezena.

Účelem příkazního řízení je urychlení a zjednodušení projednávání přestupků a snížení administrativních úkonů. Podstata příkazního řízení spočívá v tom, že přestupkový orgán vydá obviněnému, o němž není pochyby, že se dopustil přestupku, písemný příkaz, který má všechny náležitosti. Musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení o opravném prostředku. Výrok příkazu konstatuje vinu pachatele, obsahuje popis skutku a označení místa a času jeho spáchání a právní ustanovení, podle něhož bylo postupováno. Sankce, které lze uložit, jsou napomenutí a pokuta do výše 4 000,-- Kč. Opravným prostředkem proti příkazu je odpor, který se podává do 15 dnů ode dne doručení u správního orgánu, který příkaz vydal. Příkaz, proti kterému nebyl podán včas odpor, má účinky pravomocného rozhodnutí.²⁴

6.5.3 Správní řízení

Správní řízení se zahajuje buď na návrh účastníka (zahájeno doručením návrhu správnímu orgánu) nebo z moci úřední (zahájeno doručením oznámení o zahájení řízení účastníku řízení). Ve správním řízení může výše pokuty činit až 25 000,-- Kč. Obviněný z přestupku má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu. Vydává se písemné správní rozhodnutí s popisem spáchaného přestupku a uložených sankcí. Obviněný z přestupku má proti rozhodnutí právo odvolání. Obviněný

---

²⁴ ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení*, Praha, 2006, s. 139 - 140

z přestupku má právo přihrání právního zástupce – obhájce.²⁵ Doby, kdy v tzv. přestupkovém řízení byly ukládány sankce-pokuty do výše maximálně několika stovek korun, jsou již dávno pryč. Nynější zákon o přestupcích uvádí ve výčtu rozmanitých přestupků na pokuty podstatně razantnější – pohybují se v částkách tisíců korun z důvodu daleko větších finančních příjmů. Mírnější postih lze dostat v blokovém řízení viz výše. Jde o formu mezi lidem obecně nejznámější. Výhodou blokového řízení je rychlost projednání přestupku, ale v případě, že obviněný z přestupku je ochoten pokutu zaplatit, nemůže si celou věc později rozmyslet a proti uložení pokuty se odvolat. Proto v případech, kdy přestupce si je jist svojí nevinou, neměl by na blokové vyřízení údajného přestupku přistoupit, ale namísto toho žádat o jeho projednání v řádném přestupkovém řízení. Přestupkové řízení probíhá podle zákonem stanovených zásad, je více byrokratické, rozhodnutí o přestupku se písemně vyhotovuje, a také je možné se proti takovému rozhodnutí odvolat k odvolacímu orgánu. U tohoto řízení pak v zákonem stanoveném rozsahu je možné i jeho soudní přezkoumání. Nevýhodou přestupkového řízení je ztráta času, možnost uložení citelnější pokuty až do zákonem stanoveného horního rámce, a také povinnost nahradit paušální částku nákladů řízení (obdobně je tomu i v řízení o trestných činech před soudem), která činí v základní sazbě 1 000,-- Kč v případě, kdy byl pachatel uznán z přestupku vinným. Pokud byl v přestupkovém řízení přizván znalec, může se tato částka vyšplhat až do výše 500,-- Kč.²⁶ Cílem přestupkového řízení je vydat rozhodnutí. Obligatořním znakem charakterizujícím subjektivní stránku přestupku je zavinění. Správní orgán se snaží během řízení prokázat míru zavinění. Pokud je toho zapotřebí, správní orgán se může během řízení obracet na státní orgány a orgány Policie České republiky. Může žádat provedení úkonů, ke kterým jsou dané orgány příslušné (ve fázi zahájení přestupkového řízení, v jeho průběhu, ale i výkonu rozhodnutí - § 59 zákona o přestupcích).²⁷ Vedle postihu za přestupky, kterými jsou v zákoně o přestupcích stanovená protiprávní zaviněná jednání, definuje český právní řád další správní delikty nastupující v případě porušení v zákoně stanovených povinností, a to mnohdy i bez ohledu na zavinění. Jde o rozsáhlý výčet deliktů charakterizovaných podle jednotlivých úseků státní správy.²⁸

---

²⁵ <http://spravni.juristic.cz/149221/clanek/spravni1>

²⁶ <http://www.mesec.cz/clanky/pokuty-a-trestajici-paragrafy>

²⁷ <http://spravni.juristic.cz/149221/clanek/spravni1>

²⁸ <http://www.mesec.cz/clanky/pokuty-a-trestajici-paragrafy>

K přestupkovému i správnímu řízení se vede předepsaná agenda. Vybrané pokuty jsou příjmem státního rozpočtu.²⁹

6.6 Příslušnost k řízení o přestupcích

Přestupkové řízení je zvláštním druhem správního řízení. Jedná se o právní úpravu, kterou se řídí proces projednávání a vyřizování přestupků. Smyslem jednotlivých ustanovení tohoto procesu je, aby bylo účelně, bez zbytečných průtahů, ale objektivně zjištěno, zda došlo ke spáchání přestupku, kdo jej spáchal, za jakých okolností a byla využita možnost zákonného předpisu, v tomto případě zákona o požární ochraně uložit sankci pachateli přestupku. V řízení o přestupcích se postupuje jednak podle části III. Přestupkového zákona, ustanovení § 51 až ustanovení § 87, jednak podle správního řádu, zákon č.500/2004 Sb., v platném znění. Správní řád je ve vztahu k zákonu o přestupcích, ale i k jiným zákonům, pokud by upravovaly postup správních orgánů při projednávání přestupků, právním předpisem subsidiárním. Příslušnost k řízení o přestupcích je trojího typu: věcná, funkční a místní. Věcná příslušnost určuje, který správní orgán a který jeho stupeň je povolán ve věci rozhodnout v I. stupni. Zpravidla je k projednávání přestupku příslušný ten správní orgán, v jehož působnosti došlo k přestupku, neboť projednávání přestupků je nedílnou součástí výkonu státní správy. K řízení věcně příslušný orgán je povinen provést přestupkové řízení a nesmí věc postoupit k projednání a rozhodnutí správnímu orgánu jiné kategorie nebo orgánu vyššího stupně. Věcná příslušnost je závazná nejen pro správní orgán, ale i pro účastníka řízení. Funkční příslušnost určuje, který z orgánů téže kategorie, případně téhož systému státních orgánů rozhoduje ve správním – přestupkovém řízení. Funkční příslušnost určují vnitřní směrnice Hasičského záchranného sboru kraje jako místně příslušného správního orgánu povolaného rozhodnout v I. stupni. K projednání přestupků jsou věcně příslušné: obecní úřady a zvláštní orgány obcí (§ 53 odst. 4); obecní orgány obcí s rozšířenou působností; orgány Police České republiky; jiné správní orgány, určené zvláštními zákony. Místní příslušnost v přestupkovém řízení znamená zákonem vyjádřený vztah místa spáchaného přestupku ke správnímu orgánu, který má o přestupku rozhodnout. Místní příslušnost k projednávání přestupku se řídí místem

---

²⁹ MARTINEK, J. *Studijní texty k okruhu otázek ke zkoušce k výkonu funkce technika požární ochrany a ke zkoušce odborné způsobilosti v oboru požární ochrany*, Rožnov pod Radhoštěm, 2001, s. 54

spáchaného přestupku. Přestupek projednává věcně příslušný orgán, v jehož obvodu k přestupku došlo.³⁰

6.7 Průběh řízení

6.7.1 Oznámení o zahájení řízení

Při ústním jednání má obviněný v souladu s ustanovením § 73 odst. 2 přestupkového zákona právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhnout důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky. K výpovědi ani k doznání nesmí být donucován.³¹

6.7.2 Předvolání svědka k podání svědecké výpovědi ve věci přestupku.

Podle ustanovení § 55 správního řádu je každý, kdo není účastníkem řízení, povinen vypovídat jako svědek. Vypovídat musí pravdivě a nesmí nic zamlčet. Správní orgán svědka před výslechem poučí o důvodech, pro které nesmí být vyslýchán, o právu odepřít výpověď, o jeho povinnosti vypovídat pravdivě a nic nezamlčet a o právních následcích nepravdivé nebo neúplné výpovědi. Výpověď může svědek odepřít, pokud by způsobil sobě nebo osobě blízké nebezpečí stíhání pro trestný čin nebo správní delikt.³² Přestupku podle ustanovení § 21 odstavce 1 písmena g) zákona o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, se dopustí ten, kdo úmyslně podá nepravdivou nebo neúplnou svědeckou výpověď ve správním řízení.³³

---

³⁰ ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení*, Praha, 2006, s. 33 – 34, 42

³¹ VEDRAL, J. *Správní řád komentář*, Praha, 2006, 351 - 354

³² Zákon č.500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších

³³ Zákon č.200/1990 Sb., o přestupcích

6.7.3 Protokol o projednání přestupku

O ústním jednání (§ 49) a o ústním podání, výslechu svědka, výslechu znalce, provedení důkazu listinou a ohledání, pokud jsou prováděny mimo ústní jednání, jakož i o jiných úkonech souvisejících s řízením v dané věci, při nichž dochází ke styku s účastníky řízení, se sepisuje protokol. Kromě protokolu lze též pořídit obrazový nebo zvukový záznam. Protokol obsahuje zejména místo, čas a označení úkonů, které jsou předmětem zápisu, údaje umožňující identifikaci přítomných osob, vylíčení průběhu předmětných úkonů, označení správního orgánu a jméno, příjmení a funkci nebo služební číslo oprávněné úřední osoby, která úkony provedla. Údaji umožňujícími identifikaci fyzické osoby se rozumějí jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jiný údaj podle zvláštního zákona. Protokol podepisuje oprávněná úřední osoba, popřípadě osoba, která byla pověřena sepsáním protokolu, a dále všechny osoby, které se jednání nebo provedení úkonu zúčastnily. Odepření podpisu, důvody odepření a námitky proti obsahu protokolu se v protokolu zaznamenají.³⁴

6.7.4 Účastníci řízení

Okruh účastníků přestupkového řízení je v ustanovení § 72 zákona o přestupcích vymezen taxativně a pro účely řízení o přestupcích vyčerpávajícím způsobem. Účastníky řízení o přestupcích jsou podle § 72 zákona o přestupcích:

- a) obviněný z přestupku
- b) poškozený, pokud jde o projednávání náhrady majetkové škody způsobené přestupkem
- c) vlastník věci, která může být zabráná nebo byla zabráná, v části řízení týkající se zabráná věci
- d) navrhovatel, na jehož návrh bylo zahájeno řízení o přestupku podle § 68 odst. 1. - přestupky spáchané mezi blízkými osobami se projednávají jen na návrh postižené osoby, jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka (dále jen "navrhovatel")³⁵

---

³⁴ § 46 zákona č.500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů

³⁵ § 76 zákona č.200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů

6.7.5 Rozhodnutí o přestupku

Výsledkem řízení o přestupku, nebyla-li věc postoupena jinému orgánu nebo nebylo-li řízení zastaveno, je rozhodnutí o přestupku vydané správním orgánem, jímž je obviněný z přestupku uznán vinným. Rozhodnutí o přestupku, jímž je obviněný z přestupku uznán vinným, musí obsahovat jednak obecné záležitosti stanovené správním řádem a jednak určité zvláštnosti vyplývající z § 77 zákona o přestupcích. Podle § 77 zákona o přestupcích musí rozhodnutí o přestupku, jímž je obviněný z přestupku uznán vinným, obsahovat též popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, vyslovení viny, druh a výměru sankce, popřípadě rozhodnutí o upuštění od uložení sankce, rozhodnutí o započtení doby do doby zákazu činnosti, rozhodnutí o uložení ochranného opatření, rozhodnutí o nároku na náhradu škody a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení. Pokud jde o obecné záležitosti rozhodnutí vyplývající ze správního řádu, jsou jimi na základě § 68 správního řádu výroková část, odůvodnění a poučení o odvolání. Odvolání proti rozhodnutí o přestupku může podat v plném rozsahu jen obviněný z přestupku (§ 73 zákona o přestupcích).³⁶

6.7.6 Náhrada nákladů řízení

Občanovi, který byl uznán vinným z přestupku se uloží povinnost nahradit státu náklady spojené s projednáváním přestupku. Náklady řízení se hradí paušální částkou, kterou stanoví ministerstvo vnitra České republiky v dohodě s ministerstvem financí České republiky. Náhrada nákladů řízení je příjmem obce, jejíž orgán rozhodl o přestupku v prvním stupni. Náhrada nákladů řízení o přestupku, který vedl jiný správní orgán České republiky, je příjmem státního rozpočtu této republiky.³⁷ Náklady řízení jsou ve smyslu správního řádu zejména hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, včetně správního poplatku, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady důkazů, náklady za tlumočení a odměna za zastupování. Náhrada nákladů řízení je stanovena od 1. listopadu 2003 paušální částkou 1 000, -- Kč. Zvyšuje se v případech, kdy byl přizván znalec, znalec z oboru psychiatrie, nebo bylo k podání znaleckého posudku přibráno více znalců. Nejvyšší náhrada nákladů řízení může být celkem 6 000, -- Kč.³⁸

---

³⁶ VEDRAL, J., VIDLÁKOVÁ, O., JURMAN, M. *Správní právo odborný časopis pro oblast státní správy a správního práva*, Praha, 2006, s. 167 – 168, 172

³⁷ ustanovení § 79 zákona č.200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů

³⁸ ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení*, Praha, 2006, s. 162

6.8 Příklad řešení přestupku na úseku požární ochrany

Příklad přestupku na úseku požární ochrany podle §78 odst. 1 písm. r) zákona o požární ochraně - způsobí svým jednáním požár, nejde-li o trestný čin - požár osobního vozidla. Uvedeného přestupku se obviněný měl dopustit dne 20. 11. 2007 v době mezi desátou a dvanáctou dopoledne v prostorech opravny motorových vozidel. Při výměně oleje a filtru na osobním vozidle tovární značky Lexus RX 300 měl z nedbalosti ponechat v motorovém prostoru vozidla v blízkosti sběrného výfukového potrubí a katalyzátoru na silentbloku uložení motoru pod olejovým filtrem, hadr, který při výměně oleje používal. Tento hadr byl příčinou následného požáru, který vznikl téhož dne přibližně v 17, 25 hodin, během jízdy řidiče. Působením sálavého tepla vyzařovaného tělesem katalyzátoru došlo k silnému tepelnému namáhání zmíněného hadru, který byl během jízdy náporově ochlazován proudícím vzduchem. Po zastavení vozu přestal být hadr ochlazován, v důsledku čehož došlo k jeho vznícení a bezplamennému hoření, které při následné jízdě vozidla, působením proudícího vzduchu přešlo v hoření plamenné s následným rozšířením požáru na celý motorový prostor. Tímto jednáním porušil obviněný povinnosti stanovené § 17 odst. 1 písm. a) zákona o požární ochraně počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požáru, zejména při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů a komínů, při skladování a používání hořlavých nebo požárně nebezpečných látek, manipulaci s nimi nebo s otevřeným ohněm či jiným zdrojem zapálení. Požár způsobil škodu v odhadované výši 350 000, -- Kč až 410 000, -- Kč na výše zmíněném vozidle Lexus. Přestupkové řízení probíhalo následujícím způsobem:

a) Oznámení o zahájení řízení a předvolání obviněného k ústnímu jednání:

Obviněnému bylo sděleno, že skončilo prošetřování přestupku na úseku požární ochrany ze dne 20. 11. 2007, že se zahajuje proti němu řízení a byl předvolán k ústnímu jednání na Krajské ředitelství Hasičského záchranného sboru v Českých Budějovicích.

b) Obviněný uvedl následující skutečnosti:

Navštívil svého kamaráda v jeho autodílně a nabídl mu výpomoc. Obviněný je vyučený automechanik. Provedl výměnu oleje a filtrů standardním způsobem, při tom drobné olejové úkapy utíral hadrem. Majitel autodílny o pomoc nežádal,

obviněný navrhl, že výměnu oleje provede sám. Obviněný je veden jako nezaměstnaný na úřadu práce.

c) Majitel vozu uvedl:

Vozidlo předal do autoopravny z důvodu servisní výměny motorového oleje a filtrů. Tato servisní výměna byla téhož dne provedena a vozidlo si vyzvedl okolo 12: 00 hodiny a v 17: 00 hodin odjel s vozem do trvalého bydliště cca 30 km. Přibližně 700 metrů od místa svého bydliště ucítil ve vozidle zápach spáleniny, nebyla signalizována žádná závada, zastavil před svým domem, u vozidla vypnul motor a vystoupil. Následně zpozoroval, že hoří motorový prostor. Majitel autodílny telefonicky oznámil obviněnému, že auto, u kterého měnil motorový olej, shořelo a dotazoval se, zda ve vozidle něco nezapomněl, konkrétně se ptal, jestli ve voze nezůstal hadr. Obviněný na to odpověděl, že neví, ale myslí si, že ve vozidle nic nezůstalo. Následně se oba sešli v dílně a hledali hadr používaný při výměně oleje. Obviněný se domnívá, že tento našli.

d) Obviněný navrhl:

Pozastavit řízení z důvodu, že se nepodařilo prokázat, že za uvedený skutek zodpovídá obviněný.

e) Rozhodnutí:

Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje jako věcně a místně příslušný orgán k projednávání přestupků na úseku požární ochrany dle ust. § 26 odst. 2 písm. m) zák. č.133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZPO), rozhodl jménem České Republiky v souladu s ust. § 78 ZPO takto: Obviněný je vinen přestupkem na úseku požární ochrany podle ust. § 78 odst. 1 písm. r) zákona o požární ochraně. Požár způsobil škodu v odhadované výši 350 000, -- až 410 000, -- Kč na výše zmíněném vozidle, svým nedbalostním jednáním porušil povinnost stanovenou ust. § 17 odst.1 písm. a) zákona o požární ochraně počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požáru. Za spáchaný přestupek se ukládá dle ustanovení § 78 odstavce 2 ZPO pokuta ve výši 4 000, -- Kč (slovy: čtyřtísícekorunčeských). Dále se dle ustanovení § 79 odst. 1 přestupkového zákona, stanoví povinnost nahradit náklady řízení stanovené v souladu s vyhláškou Ministerstva vnitra České republiky č. 231/1996 Sb., kterou se stanoví paušální

částka nákladů řízení o přestupcích, ve znění vyhlášky č. 340/2003 Sb., ve výši 1 000, -- Kč (slovy: tisíckorunčeských).

f) Odůvodnění:

Při rozhodování se vycházelo především z odborného vyjádření k požáru a z výpovědí obviněného a svědků. Zmiňované odborné vyjádření k požáru jednoznačně označuje za příčinu vzniku požáru vznícení hadru ponechaného v motorovém prostoru. Odborné vyjádření vylučuje vznik požáru z důvodu technické závady, úmyslného založení požáru nebo nedbalosti řidiče vozidla. Obviněnému byla uložena pokuta ve výši nižší než pětina sazby stanovené ustanovením § 78 odst. 2 zákona o požární ochraně. Při rozhodování o druhu a výměře ukládané sankce bylo přihlédnuto k následujícím skutečnostem - obviněný svým nedbalostním jednáním naplnil skutkovou podstatu přestupku, jeho zavinění má formu nevědomé nedbalosti a dále jako nezaměstnaný je závislý na sociálních dávkách. Proti rozhodnutí se lze odvolat do 15 dnů ode dne jeho doručení.

g) Výzva k zaplacení:

Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje jako věcně a místně příslušný orgán k vybírání a vymáhání pokut za přestupky dle § 78 zákona o požární ochraně vyzývá jménem České republiky obviněného k zaplacení pokuty ve výši 4 000, -- Kč a náhrady nákladů řízení ve výši 1 000, -- Kč uložených pravomocným rozhodnutím.³⁹

---

³⁹ Herál, J. : ústní sdělení. 10. listopad 2008

ZÁVĚR

Myšlenka kvalifikovat některá jednání jako přestupky na úseku požární ochrany je stará jako počátky civilizace. Ve chvíli, kdy člověk poznal, že „ohněn je dobrý sluha, ale zlý pán“ se začal chránit určitými omezeními, která měla dopad na všechny členy komunity. Tato omezení měla však lokální charakter, který se v různých sídelních útvarech měnil. Každý, kdo tato omezení nechtěl, byl podroben určitým sankcím. Ty měly často charakter hrdelních trestů. Z počátku se tato omezení dají charakterizovat jako dvě kategorie. Nesmíš, které stanovilo co nesmí každý z členů komunity ať nedbalostí, neopatrností nebo záměrně porušit, aby zacházení s ohněm bylo bezpečné. Byla to první snaha stanovit jakési bezpečné zásady pro zacházení s ohněm a dávala možnost určit jejich porušení. Musíš, které naopak stanovilo povinnosti každého člena komunity v případě, když k přímému ohrožení došlo. Každý řemeslník nebo vážený měšťan měl stanoveny povinnosti, které musí dodržet v případě, že na území města dojde k požáru. Rozvojem civilizace a zaváděním složitějších technologií dospěl vývoj až k dnešní podobě, kterou upravuje právní předpis. Tím je zabezpečena celostátní působnost. I zde jsou stanovena omezení typu „Nesmíš“, která ve formě přestupku vyjadřují pouze zásadní zákazy a příkazy, které musí občan plnit, aby nezavdal příčinu ke vzniku požáru. Jsou tu obsažena i omezení, která lze charakterizovat oním prvotním „Musíš“. I tady je možno spatřovat snahu stanovit právním předpisem určitá omezení a povinnosti kladené na občana v případě, kdy k přímému ohrožení došlo. V této souvislosti se naskýtá hned několik otázek. Je výčet zákonem kvalifikovaných přestupků kompletní? Nejsou některé z přestupků uvedených právním předpisem v současné době překonané? Není nebezpečnost některých přestupkových jednání podceněna a některých naopak přeceněna. Mají sankce ukládané za spáchaný přestupek nějaký výchovný účinek? Nedostatkem současné zákonné úpravy je, že nerozlišuje dostatečně nebezpečnost přestupku. U některých přestupků na úseku požární ochrany bude s ohledem na vývoj společnosti nutno upravit hodnocení závažnosti spáchaného činu. Je zřejmé, že bude potřeba stanovit daleko přesněji, odkdy je na přestupkové jednání nutno pohlížet jako na čin trestný. Ukládání sankcí za přestupky na úseku požární ochrany neřeší zvýšení postihu v případech, kdy se přestupce stejného činu dopustí opakovaně. Sankce je právním následkem přestupku - povinnost strpět určitou újmu. Platí zásada nulla poena sine lege (není trestu bez zákona). Aby byl efekt sankce co nejúčinnější, měla by následovat v co nejkratším časovém intervalu po spáchání

přestupku. Velké množství spáchaných přestupků v České republice vyjadřuje, jakou má stát u jeho obyvatel autoritu. V tom vidím jeden z hlavních problémů. Je třeba běžného občana přesvědčit, že zákony platí pro všechny a že je nutné je dodržovat..

System ochrany životů, zdraví a majetkových hodnot, jakož i působnost při výkonu státní správy v jednotlivých oblastech státem chráněných zájmů, je kodifikován právním řádem České republiky. Významnou součástí a základním principem tohoto systému ochrany je předcházení rizikům, tedy prevence. Činnosti příslušných orgánů probíhají koordinovaně, avšak systém je koncipován tak, aby jeho jednotlivé součásti byly schopny plnit stanovené úkoly samostatně. V oblasti požární ochrany je působným ústředním orgánem státní správy Ministerstvo vnitra, přičemž úkoly státu na úseku požární ochrany zabezpečují na příslušných úrovních hasičské záchranné sbory krajů a v přenesené působnosti také orgány krajů a orgány obcí. Účinná ochrana životů, zdraví a majetku před požáry je výsledkem spolupůsobení celé řady faktorů. K těm základním patří stanovení a plnění stanovených úkolů a opatření v oblasti předcházení požárům, připravenosti k hašení požárů a zabránění jejich šíření, jakož i vlastní činnosti při hašení požárů. Požární prevence je organickou a nedílnou součástí celého tohoto systému a do značné míry ovlivňuje úspěšnost fungování jeho prvků i systému jako celku. Na základě komplexní analýzy problematiky požární ochrany, podepřené dlouhodobě získávanými statistickými údaji, je možno konstatovat, že optimálně stanovená a fungující opatření v oblasti požární prevence jsou nejlevnějším a nejúčinnějším způsobem ochrany před požáry, resp. ochrany vedoucí k významnému snížení nebezpečí vzniku požáru a jeho šíření. Závěrem lze říci, že ve světle paragrafů, milionových škod, desítek zraněných a těch, kteří přišli při požárech o život, se význam požární prevence ukazuje zcela jasně. Prověrky se neprovádí pouze z toho důvodu, že to zákon ukládá. Provádí se především proto, abychom se střetu s paragrafy vyhnuli. Těší mě, že je stále dost těch, kteří pochopili skutečný smysl požární ochrany. Ti, jejichž postojem je nedbalost, nekázeň a lhostejnost, se asi nezmění. Nezbyvá tedy nic jiného, než si přát, aby jednou nemuseli číst trestní zákon.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje

1. ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení*, 10.vyd. Praha : Linde Praha, 2006. 686 s. ISBN 80-7201-623-7.
2. HERÁL, J. : ústní sdělení. 10. listopad 2008
3. HOŠEK, Z. : *Význam a úloha požární prevence*. Odborný časopis požární ochrany : Praha : MV generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2002. 3.
4. MARTINEK, J. *Studijní texty k okruhu otázek ke zkoušce k výkonu funkce technika požární ochrany a ke zkoušce odborné způsobilosti v oboru požární ochrany*, Rožnov pod Radhoštěm : vydal a distribuci zajišťuje RoVS – Rožnovský vzdělávací servis, 2001. 263 s.
5. *Časopis 112*. Ministerstvo vnitra generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky Praha. 2002. č. 3. Praha : Ministerstvo vnitra generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky Praha. ISSN 1213-7057.
6. *Časopis 112*. Ministerstvo vnitra generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky Praha. 2008. č. 2. Praha : Ministerstvo vnitra generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky Praha. ISSN 1213-7057.
7. *Časopis 112*. Ministerstvo vnitra generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky Praha. 2009. č. 2. Praha : Ministerstvo vnitra generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky Praha. ISSN 1213-7057.
8. ŠUBRT, V., SZASZO, Z., ČERNÝ, J. *Komentovaný zákon o požární ochraně a předpisy související*. 1. vyd. Praha : Codex Bohemia, 1995. 123 s. ISBN 8-85963-00-0
9. VEDRAL, J. *Správní řád komentář*, 1.vyd. Praha : Bova polygon, 2006. 1048 s. ISBN 80-7273-134-3
10. VEDRAL, J., VIDLÁKOVÁ, O., JURMAN, M. *Správní právo odborný časopis pro oblast státní správy a správního práva*, Praha : Ministerstvo vnitra, 2006. 3.
11. ZÁKON č.133/1985 o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

12. ZÁKON č.200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Elektronické zdroje

1. OBEC LUŽNÁ, *Požární řád obce*. 2006. Dostupný z <http://www.obec-luzna.cz/download/Pozarni_rad_obce.doc>
2. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE, *Prevence*, 2006. Dostupný z <<http://www.hzsmsk.cz/?ID=201>>
3. PETROVICE HASIČI JPO III, *Prevence*, 2008. Dostupný z <<http://www.hasici.oupetrovice.cz/prevence>>
4. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR JIHOČESKÉHO KRAJE, *Požární prevence*, 2008. Dostupný z <http://www.hzscb.cz/index.php?id_h=6&id_m=0>
5. MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 11, *Časté dotazy způsoby řešení přestupků*, 2008. Dostupné z <<http://www.praha11.cz/cs/mestska-police/caste-dotazy.html>>
6. JURISTIC, *Přestupkové řízení*, 2002. Dostupné z <<http://spravni.juristic.cz/149221/clanek/spravni1>>
7. MĚŠEC, *Pokuty a trestající paragrafy*, 2005. Dostupný z <<http://www.mesec.cz/clanky/pokuty-a-trestajici-paragrafy>>

SEZNAM ZKRATEK

apod.	-	a podobně
ČB	-	České Budějovice
ČK	-	Český Krumlov
HZS	-	Hasičský záchranný sbor
JH	-	Jindřichův Hradec
např.	-	například
PI	-	Písek
popř.	-	popřípadě
PT	-	Prachatice
resp.	-	respektive
ST	-	Strakonice
TA	-	Tábor
tzv.	-	takzvaný

ABSTRAKT

TŮMOVÁ, M. *Přestupky na úseku požární ochrany : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2009. 58 s. Vedoucí bakalářské práce JUDr. Ondřej Šoka

Klíčová slova: přestupkové řízení, zákon o požární ochraně, zákon o přestupcích, správní řád, povinnosti státních orgánů, právnických a podnikajících fyzických osob, povinnosti fyzických osob, postih právnických, podnikajících fyzických a fyzických osob, řešení přestupků

Tato bakalářská práce pojednává o přestupcích na úseku požární ochrany se zaměřením na jejich řešení. Pojem přestupek je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek označeno v zákoně o přestupcích nebo jiném zákoně. Pozornost je věnována hlavně pojmovému vymezení přestupku, přehledu povinností státních orgánů, právnických, podnikajících fyzických a fyzických osob. Kontrolu dodržování těchto povinností stanovených předpisy o požární ochraně vykonává státní požární dozor, který je hlavním nástrojem státní správy v oblasti požární prevence. Dále jsou zde přiblíženy postihy právnických osob a podnikajících osob. Postihy jsou z pohledu zákona o požární ochraně důležitým atributem, jehož účelem je donutit tyto subjekty k dodržování určitého standardu zásad požární ochrany zavedeného na základě historických zkušeností a poznatků pro území České republiky.

ABSTRACT

TŮMOVÁ, M. *Offences at the Fire Department* : Bachelor thesis. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2009, 58 p.
Supervisor: JUDr. Ondřej Šoka

Key words: infringement proceedings, the Law on Fire Protection, the Law on misdemeanors, administrative rules, the obligations of public authorities, legal and natural persons involved, the obligation of individuals, recourse of entrepreneurial individuals and individuals, addressing of violations

This bachelor thesis deals with offences in the field of fire protection with a focus on solutions. The concept of offence is caused by conduct which violates or threatens the interests of society and is identified as a misdemeanor in the Law on misdemeanors or in another law. Attention is paid mainly to the definition of the offence, report of the obligations of public authorities, legal, business and natural individuals. Checking of compliance with these obligations is laid down by the fire exercises supervision, which is the main instrument of government in the field of fire prevention. Sanctions of legal persons and business persons are also approached there. Sanctions (in terms of the Act on fire protection) are an important attribute, in order to compel these entities to comply with certain standards of fire protection principles established on the basis of historical experience and knowledge in the Czech Republic.